Զ. Տ ԼՐԻ 1702 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 6 ՀՈԲԻ 4382 — Հ. Տ. 15 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1889 — Ն. Տ. 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1889 — ՀԻՃՐ. 1 ՍԻՖԷՐ 1307 ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՕՐԵՒ ԻՆԼԵ ԴԻՊԱԹԱՓԱՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible]
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آره‌وك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԱԶԳԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ
Կ Պոլսոյ համար [illegible] գներ՝ տարեկան 160
» » [illegible] » » 80
» » եռամսեայ » » 40
Գաւառաց Տարեկան 200
» » Վեցամսեայ 100
Օտար երկիրներէ տարեկան [illegible] 56
» » վեցամսեայ » 28
Դեռ պրկուած ստացուած նամակը նամակը [illegible] վրայ և խմբագրութեան պրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չառնուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 15 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒՄԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՊԱՅԲԱՐՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ.

Ամեն տեղեկութիւն կը ցուցնեն թէ ընտրական պայքարն ընդհանրապես Ֆրանսա գովելի բարեկարգութեամբ տեղի ունեցած է, թէեւ Հանրապետութեան դոյութիւնն իսկ ի վտանգի էր, և թէպէտ հանրապետական կառավարութեան հակառակորդք իրենց յաջողութեան վրայ մեծամեծ յոյսեր դրած էին։ Պայքարն ամենէն աւելի սաստիկ էր ի Փարիզ, ուր սակայն ենթադրուած անկարգութիւնք չպատահեցան, և յուսահատներու երկիւղք ի դերեւ ելան։ Իրենց բոլոր ծայրայեղութեան հակառակ, Փարիզցի ընտրողք կարծես հայրենասիրական նկատում մ'ունեցան՝ Արուեստահանդիսի ժամանակ, ի ներկայութեան օտարազգի հիւրերու, խայտառակ բաներ չգործելու, և ընդհակառակն, բարեկարգութեան և օրինապահութեան ցոյց մ'ընելու,—Ֆիրքեր զրպօտարազգի քննադատք սովորաբար կը զանան ֆրանսացի ժողովրդեան։

Այսու ամենայնիւ, յայտարարութիւն փակցնողներու հետաքրքրաշարժ վարմունքը բաւական ծաղու առարկայ եղան ընտրութեան նախընթաց մի քանի աւուրց մէջ։ Ընտրելիք, իրենց քաղաքական դաւանանքը լրագրաց մէջ հրատարակել բաւ չհամարելով, պատերուն վրայ ալ կը փակցնէին։ Արուեստահանդիսի ամենէն հետաքրքրաշարժ առարկայից քով դասուելու արժանի էին Փարիզի պատերն այս վերջին մի քանի աւուրց միջոցին։ Հասարակային թէ անհատական չենքերու պատերուն վրայ անկիւն մը չէր մնացած որ ծածկուած չլիներ գոյնզգոյն և տեսակ տեսակ յայտարարութեամբք։ Զատուոր Հանրապետականք, Արմատականք, Ընկերվարականք, Ազգայնականք, Աբքայականք, Գուլանժէականք, Գոնտարթեանք, ամեն տեսակ ընտրելիք, մեծ և փոքր, քառակուսի, կլոր, եռանկիւն, ամեն ձեւով և ամեն տարազով թուղթեր փակցուցած, իրենց սկզբունքը մինչեւ եօթներորդ երկինք կը բարձրացնէին, և հակառակորդներն և անոնց դաւանանքը գետնէ գետին կը զարնէին։ Բայց պատերը շատով ծածկուեցան և տրամադրելի տեղ չմնաց, — նոյն իսկ Փարիզի պէս քաղաքի մը պատերուն վրայ։ Ասոր հնարքը շատով գտան Բամբիշներն, (ինչպէս կ'անուանին փոզոյներուն մէջ լրագիր ծախող և յայտարարութիւններ փակցնող թափառաշրջիկ մարդիկն, իրենց սովորաբար հագած մաղձէն կերպասին (ՈՀ) անուամբ)։ Կուսակցութեան մը գործակալները կամ Բամբիշներն իրենց ձեռքը դանուած յայտագրերը փակցնելուն պէս, կայծակի արագութեամբ կը հանէին միւս կուսակցութեան Բամբիշներն, որք նոյն պատին վրայ, ճըշդիւ նոյն յայտագրաց վրայ, կը փակցնէին իրենց յայտագրերն, այնպէս որ Թղթի այս մեծ և փոքր կտորներ հազիւ քանի մը վայրկեանի կեանք կ'ունենային, և իրարու վրայ փակցուելով՝ քիչ ժամանակի մէջ սուտար խաւ մը կը կազմէին։ Ընդդիմադիր կուսակցութեանց կողմէ ներքին գործոց կրօնի և գործունեայ նախարար Պ. Բոնսթանի դէմ ուղղեալ բազմաթիւ և բազմատեսակ ամբաստանութեանց մին ալ սա էր թէ շատ մը ճարպիկ Բամբիշներ վարձած էր՝ օ՛չ թէ կառավարական ընտրելեաց յայտագրերը փակցնելու, որուն մարդ բան չէր կրնար ըսել, այլ հակավարչական ընտրելեաց յայտագրերը փակցուելուն պէս բզկտելու կարի բացասական պաշտօնով։ Յայտարարութիւն փակցնողներն ու բզկտողներն այսպէս իրարու կը յաջորդէին ծիծաղաշարժ թափորով մը, իւրաքանչիւրին ձեռքը մէկ մէկ սանդուխ, տպալ թուղթի ծրար մը, օսլայի (ՀՕԼԼ) ման մը, եւ քերիչ գործի մը։ Ոստիկանութեան միակ պաշտօնն էր նայիլ որ այս մարդիկ իրարու հետ կռուի չբռնուին։ Հասարակաց պատերն հանրային ստացուածք գոլով, անանց վրայ ամեն ոք բան կրնար փակցնել։ Արձաններն ալ յայտարարութեամբք ծածկուած էին։ Բամբիշները Փարիզի հարիւրաւոր արձաններուն մէջէն կը յարգէին միայն երկուքը, Սթրազուրկի արձանն, որ Ալզաս-Լոռէնի կորստեան վշտին հետ ազգադոյզ յաղթութեան ու վրէժխնդրութեան ցնորմիկ յոյս կը ներկայացնէ, և Ժանն մ'Արքի արձանն, որ կը խօսի ամենէն անհաւատ Ֆրանսացւոյ մ'անդամ օրուն, իբրեւ ամենամարդասէր արտայայտութիւնն ֆրանսական ազգին դիւցազնական ոգւոյն։ Բայց այդ երկու արձաններուն խնայող Բամբիշները չէին խնայեր մանաւորապէս բնակարաններն, որք աւելորդ է յիշեցնել թէ Արուեստահանդիսի առթիւ նոր ծեփուած ու ներկուած էին ամենքն ալ։ Ցուներու գռնապանները միայն, շարունակ գրանց առջեւ նստած, կը պահպանէին իրենց խնամոց յանձնեալ պատերը։ Բայց վերջապէս մարդ են։ հանգստանալ պէտք կ'ունենան։ և քնանալու կամ ճաշելու համար նոցա քաշուելնուն պէս, անխոնջ Բամբիշ կը վազէր կը հանէր, և ամենէն ճարպիկ գողի պէս սանդուխը դնելով, ման մինչեւ երրորդ յարկին ճակտին վրայ իւր ճակատագրական յայտագիրը կը փակցնէր։ Առտուն դուռը բանալով, ապշած շուարած գռնապանը զայրոյթով կը տեսնէր ման երեսը գոյնզգոյն ներկուած այս անվարձ ներկարարներու կողմէ, որոց համար ոսկոյն իւզաներկի տեղը կը բռնէր, և հասարակ ծեփիչ մը վրձինի պաշտօն կը կատարէր։ Թաղին բոլոր գռնապաններն յայնժամ ժողվուելով, «տարաբարութեանց փոխանակութիւն» մը կ'ընէին այս տարօրինակ տեսարանին վրայ, անիծելով Բամբիշներն ալ, քաղաքականութիւնն ալ, որք հանդարտ չեն թողուր մարդուս սիրան, — օ՛չ ալ տան երեսը։ Բամբիշներն իրենց քթին տակէն կը խնդային գռնապաններուն վիճակին վրայ, բայց իրարու հետ բարեկամաբար կը վարուէին։ զիրենք վարձող քաղաքական գործիչներու կագերն ու կռիւները չէին իւրացներ։

Ասով հանդերձ, ուրիշ ուրիշ յաւելի դէպքեր ալ պակաս չեղան։ Օրինակի համար յիշենք հետեւեալը։

Փարիզի ժամ. շրջանակին մէջ, Շաբաթուն 23 ամեայ արհեստաւորն, որ ընտրական պայքարի միջոցին յայտագիր փակցնելն աւելի շահաւոր կը գտնէր, երկայն պանդուխի մը վրայ եղած, Սէն Մոռ փողոցի տան մը պատին վրայ յայտագիր կը փակցնէր յանուն Պ. Ալմանի (Allemane), գործաւորական ընտրելեայն։ Ժիւլ Նըվէօ անուն 19 ամեայ ուրիշ արհեստաւոր մը՝ արքեալ անտի անցնելով «Ի՞նչ կ'ընէք հոգ, չեմ ուզեր որ Ալմանի մը (Allemand) յայտարարութիւնը փակցնէ» պոռաց հայհոյելով։ Անցողներ ուզեցին վռնտել զնոքսօ։ «Մի՛ դպչիք», պոռաց վերէն Շաբաթ, «չէ՞ք տեսներ, գինով է»։ Բանի մը վայրկեան եռաբը վար իջնելով, Շաբաթ ըսաւ արքեալ երիտասարդին. «Գնա սրիկ, եթէ չես ուզեր որ ականջդ բռնեմ քաշեմ»։ Նըվէօ յարձակեցաւ Շաբաթի վրայ։ սաստիկ կռիւ, երկուքն ալ մէկէն կը տապալին։ եւ Նըվէօ որ իւր հակառակորդին տակն է, սուր դանակ մը քաշելով, կոխոտէն և ուզն ծանրապէս կը վիրաւորէ զնա։

Շաբաթ իւր տունը կը փոխադրուի մահաբեր վիճակի մէջ։ Զարգացրեալ կը ձեր բանալուն։

Բարեբախտաբար, Փարիզի լրագրերք միահամուռ կ'հաստատեն իրենց այս կիրակի երեկոյեան թերթերով թէ ի պատիւ Փարիզցի հասարակութեան՝ այսպիսի ցաւալի դէպքեր յոյժ սակաւաթիւ էին, և ընտրական պայքարը բարեկարգ պայմանաց մէջ կը կատարուէր։ Ամորձելի էր տեսնել բիւրաւոր գործաւորներն որք իրենց կիրակնօրեայ զգեստն հագած, և քուէթողներն իրենց ձեռքը բռնած, կը ներկայանային մէն մի չորջանակի քուէարկութեան դիւանն, և իւրաքանչիւրը քառորդ ժամ կամ մինչեւ իսկ կէս ժամ իւր կարգին ըսպասելով դրան առջեւ, իւր քուէն կը նետէր տուփին մէջ, և կը մեկնէր, գրեթէ ամենց բերանը բանալու։ Ամեն կուսակցութեանց ներկայացուցիչք՝ այս պաշտօնարաններու դրանց առջեւ կեցած՝ իրենց տպեալ քուէթուղթերը կը բաշխէին։ Գործաւորք իրենց ներկայացուած ամեն քուէթուղթերը կ'առնէին, կը կարդային, և եթէ համամիտ չէին, փողոցը նետելով կը շարունակէին իրենց գործը։ զի ճշմարտապէս իրբեւ գործ մը կը նայուէին իրենց ընտրողութեան իրաւանց կիրառութիւնն։ Ամենէն ազգեան անդամ կ'ըմբռնէր ընդդիմամբ թէ նոյն օր իւր թղթի կտորն երկրին ճակատագիրը պիտի որոշէր։ Եւ եթէ այսչափ գիտակցաբար կը գործէին գործաւորներն, աւելորդ է յարել թէ արհեստաւորք, խանութպանք, վաճառականք և աւելի ուշիմ դասք ժողովրդեան աւելի եւս փութաջանութեամբ ի գործ կը դնէին իրենց ընտրողութեան իրաւունքը։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ

ՓԷՐԷՊՊՈՒԷ, 24 սեպտ.—Արտաքին գործոց նախարար Պ. Կիրս ասա վերադարձաւ ի Ֆինլանտիա ուղեւորութենէն, և կ'ըսուի թէ Պերլին պիտի երթայ՝ երկուց Կայսերաց տեսակցութեան առթիւ։

—Պեռլին, 24.—Նաթալի թագուհին գրով ծանոյց առ Միլան թագաւոր թէ ինք բայարձակ որոշած է Պելկրատ մնալել տեղւոյն 29ին (առաջիկայ կիրակի)։ Պաշտօնական ակմտոց մէջ ապահովապէս կը ծանուցուի թէ Միլան թագաւոր եւս պիտի վերադառնայ, և կը վախցուի թէ պիտի ուզէ օգուտ քաղել Սահմանադրութեան 72ԴՐ յօդուածէն, որ իրեն իրաւունք կուտայ ստանձնելու Ալեքսանդր թագաւորին խնամակալութիւնը։ Բայց գլխաւոր խնամակալ Ռիսթիչ կը յուսայ խառնաշփոթութեան առաջքն առնուլ։

—Վիեննա, 24.—Նայէ Թրայէ Փրէսէ այսօր երիցն յօդուած մը կը հրատարակէ Նաթալի թագուհւոյն վրայ, եւ կ'ըսէ թէ կեղծ դիւրագրածութիւն է ՀՏԿԷՆ Նաթալի նկատել սիրալիր մայր մը որ կը փութայ իւր որդին ողջագուրել։ Նա Պելկրատ կ'երթայ որոշ գաղտարով մը, և անշուշտ իրրեւ թշնամի Աւստրիոյ։

—Մոսքվէի Վէդոմոսթի լրագրին Սոֆիայի թղթակիցը կը գրէ թէ սա գէպք գաղտարար կուսակցութեան մէջ ընդդիմադիր կուսակցութեան կրած վճռակին վրայ։—Այս կուսակցութեան թերթը, Նարոդնի Փրաֆ, հարկադրեցաւ իւր հրատարակութիւնը դադրեցնել, որովհետեւ իւր Ֆինանսիստ խմբագիրն եւս բանտարկուած է, և պուլկար հրապարակագիրներէն օ՛չ ոք յանձն կ'առնու պատասխանատու զոնը լինել։ Ընդդիմադիր թերթին այս ինն գլխաւոր խմբագիրք ամենը մէկէն չորս տարուոյ բանտարկութեան դատապարտուած են, որ կ'ընեն մարդ դլուխ միջին հաշուով հինգ ու կէս տարուոյ բանտարկութիւն՝ սակ «լրագրական յանցանքի» համար։

—Վերջին ժամանակներս Անգլիա մեծաւ հոդածութեամբ աւելցուց եւ զօրացուց Մալթա կղզւոյն արդէն առաւել ամրութիւններն, և մանրեղ ժողովրդեան գործաւոր և գիւղացի դասերէն կազմեց կիրթ և քաջավարժ զունդեր հետեւակաց և հրետանաւորաց։

—Ժորնալ դը Սէն Փէթերսպուրկ կառավարական թերթն իւր սեպտ. 22 թերթով կը հաստատէ թէ 1888 տարւոյն մէջ Ռուսիոյ ելմտացոյցը կը ցուցնէ երեսուն միլիոն ռուբլի հաստիքի առաւելութիւն ծախուց վրայ։

—Զանզիպարի Սուլթանն կողմէ եւս գեսպանութիւն մը Փարիզ հասաւ՝ Արուեստահանդիսին առթիւ։

—Պուլկար կառավարութիւնը պիտի առաջարկէ Սոպրանյէին որ ցկենսաթոշակ մը կապուի հանդուցեալ ազգային գործիչ Զախարիա Սթոյանովի այրւոյն։ Ֆերտինանտ Իշխան ալ հրամայեց որ հանդուցելոյն երկու զաւակներն իւր ծախիւք դաստիարակուին։ Անհիմն է ուրեմն Սթոյանովի թշնամեաց յայտարարութիւնը թէ ահագին հարստութիւն կը թողու։

—Պ. Ռիսթիչ՝ Սերպիոյ դիւանագիտ խնամակալն թերթն՝ Օգէ՝ Սթոյանովի վրայ յօդուած մը գրելով, կ'ըսէ թէ օ՛չ Սերպիա օ՛չ Ռումանիա այլ ևս չպիտի գործեն նոյն սխալը զոր ժամանակէ մ'ի վեր Պուլկարիա կը գործէ՝ հակառուս ուղղութիւն մը տալով իւր ներքին և արտաքին քաղաքականութեան։

—Զարը «Կայսերական Բարձրագոյն Տուն» նախանձելի տիտղոս տուաւ Զեռնակորայի իշխանին Միլիձա դստեր, որ Լէյշտենպուրկի դքսուհի է այժմ։

—Զարն ամեն ծախք իւր անձնական դանձէն վճարելով, արմտիօք լեցուն շրջենաւ մը ղրկեց Անթիվարի, յօդնութիւն չեռնակորացի սովելոց։

—Փեթերսպուրկի պաւական Բարեսիրական ընկերութիւնն իւր 200 օսմ. ոսկւոյ պարգեւ խոստացաւ Մակեդոնիոյ ցնորզրութեան և յարակից խնդրոց վրայ լաւագոյն երկն յօրինող հեղինակին։

—Անգլիոյ և Իտալիոյ միջեւ պայմանագրութիւն մը ստորագրեցաւ դերեվճառութեան խափանման համար։ Գերեվարաց տարեւան այս պայմանագրութեամբ կը նկատուի ծախսհինութեան հաւասար ոճիր, և գերի պարտանակողնաւերն անմիջապէս դրաւուելով, դատի պիտի ենթարկուին յատկապէս կազմեալ դատարանաց առջեւ։ Անգլիա որոշեց Սիերա-Լէոնէի, Սուաքինի, Ասէնի և Զանզիպարի նաւահանգիստներն, ուր պիտի դիմեն անգլիական մարտանաւերն իրենց բռնած գերեվարաց նաւերը դատի ենթարկելու համար։ Իտալիա դեռ չէ որոշած իւր նաւահանգիստներն։ Անգլիական և իտալական կառավարութիւնք իրարու փոխադարձ իրաւունք կուտան այցելու անգլիական և իտալական գրօշ կրող նաւերն, որոց համար կանգած լինի թէ գերի կը պարունակեն։

—Մեծաւ յաջողութեամբ գործի կը ձեռնարկէ Պարսկաստանի Կայսերական Դրամատունն, որ անգլիական հատատութիւն մ'է, և սեղմանաւորական գործողութիւններէ զատ նաեւ հանքեր շահագործելու իրաւունք ունի, ինչպէս գրած ենք արդէն։ Առ այժմ դրամագլուխը մէկ միլիոն ոսկի է, բայց չորս միլիոնի կրնայ բարձրացուիլ։

—Աւստրիոյ Կայսրն Հունգարիայէն մեկնեցաւ, մեծաւ զօրաց ընտիր առաջնորդներու հետ՝ իւր ջերմ գոհունակութիւնն յայտնելով։ Մաճառք եւս գոհ ցնծացին իրենց թագաւորին ցոյց տուած հոդածութենէն։ Բայց գժբախտ դէպք մը տեղի ունեցաւ, որ տակաւին մութի մէջ է։ Մոնոռ մաճառական փոքր քաղաքին մօտ գնդապետի մը տան վերեւ պարզուած աւստրեան դրօշը բզկի բզկի եղած և ցեխի մէջ թաթախուած գտնուեցաւ։ Այս չարութեան հեղինակն ու շարժառիթն յայտնի չեն տակաւին։ Կայսրն խմենալուն պէս, այն քաղաքը գնաց, ուր տեղական իշխանութիւնք ընդ առաջ ելնելով, իրենց անձնուիրութեան եւ հաւատարմութեան ջերմագին հաւատիքն ընծայեցին։ Կայսրը պատասխանեց. «Կը յուսամ որ ձեր հաւա«տարմութիւնն օ՛չ միայն խօսքով այլ «և գործքով ցոյց պիտի տաք, և հոս «տեղի ունեցած չարագործութեան «նման պիտի եղելութիւնք չպիտի «կրկնուին, և հեղինակները գտնուե«լով պիտի պատժուին ըստ օրինաց և «իրաւանց»։ Այս խիստ բայց արդար խօսքերն արտասանելով, Կայսրն հեռացաւ անմիջապէս։ Աւելորդ է ներկայից որոտալութեան վրայ խօսիլ։

—Զարն հրաման ղրկեց իւր Պելկրատի դեսպան Պ. Փերբանիի՝ պաշտօնապէս ներկայ դանուիլ Նաթալի թագուհւոյն ի Պելկրատ ընդունելութեան։

—Լոնտոնի երեւելի յոյն սեղանաւոր Պ. Ի. Ա. Համպրօ Անգլիոյ Դրամատան Ցնծալին Խորհրդոյն անդամ ընտրեցաւ։

—Անցեալ օր ծանուցեր էինք թէ առաջիկայ պատերազմին ի Նախատեսութիւն՝ իտալական զօրքը չորս բանակներու բաժնուած է։ կը ծանուցուի թէ հինգերորդ բանակ մ'եւս պիտի կազմուի յատկապէս աւստրեան բանակին հետ դաշնակցաբար գործելու համար, և ասով կը բացատրուի եղեր Փիսանէ իտալացի զօրավարին Աւստրիա և ի Թուրքիա ուղեւորութիւնը։

—Անգլիական Ռոյնոէր արքունի շրջենաւը Զանզիպարի Բէմպա կղզւոյն մօտ արաբական նաւ մը բռնեց, յորում 131 գերիներ կային։ Ասոնք անմիջապէս ազատ հռչակեցան։

—Վիեննայի լրագրաց մէջ հրատարակեալ հեռագիրը Ֆրանսական ընտրութեանց վրայ նորագոյն տեղեկութիւնները կը հաղորդեն։

Հանրապետականք 350 երես ոչխան անպատճառ պիտի ունենան, և թերեւս աւելի ալ։ որովհետեւ արդէն առաջին քուէարկութեամբ ընտրեալ 224 Հանրապետականց վրայ պէտք է աւելցնել գաղթականութիւններէն ընտրեալ տան երեսփոխաններն, որք միշտ հանրապետական են։ Ասով Հանրապետականք կը լինին 234։ Նաեւ, 177 համեմատականներէն Հանրապետականք 135ը շահիլ կը յուսան, քանի որ հանրապետական զանազան կուսակցութիւնք միակ ընտրելոյ մը վրայ պիտի համաձայնին ամեն շրջանակաց մէջ։ Հանրապետականաց թիւն այսպէս 370 ի կը մօտենայ։

Ընտրեալ 224 հանրապետական երեսփոխանաց 167 ը չափաւորք են և 57 ն արմատականք։ Այս համեմատութիւն գոհացուցիչ է անշուշտ, բայց յայտնի չէ թէ համեմատական ընտրութեամբ ի գործ կը դնէին երենց ընտրութեան իրաւունքը։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ

ՓԷՐԷՊՊՈՒԷ, 24 սեպտ.—Արտաքին գործոց նախարար Պ. Կիրս ասա վերադարձաւ ի Ֆինլանտիա ուղեւորութենէն, և կ'ըսուի թէ Պերլին պիտի երթայ՝ երկուց Կայսերաց տեսակցութեան առթիւ։

—Պեռլին, 24.—Նաթալի թագուհին գրով ծանոյց առ Միլան թագաւոր թէ ինք բայարձակ որոշած է Պելկրատ մնալել տեղւոյն 29ին (առաջիկայ կիրակի)։ Պաշտօնական ակմտոց մէջ ապահովապէս կը ծանուցուի թէ Միլան թագաւոր եւս պիտի վերադառնայ, և կը վախցուի թէ պիտի ուզէ օգուտ քաղել Սահմանադրութեան 72ԴՐ յօդուածէն, որ իրեն իրաւունք կուտայ ստանձնելու Ալեքսանդր թագաւորին խնամակալութիւնը։ Բայց գլխաւոր խնամակալ Ռիսթիչ կը յուսայ խառնաշփոթութեան առաջքն առնուլ։

—Վիեննա, 24.—Նայէ Թրայէ Փրէսէ այսօր երիցն յօդուած մը կը հրատարակէ Նաթալի թագուհւոյն վրայ, եւ կ'ըսէ թէ կեղծ դիւրագրածութիւն է ՀՏԿԷՆ Նաթալի նկատել սիրալիր մայր մը որ կը փութայ իւր որդին ողջագուրել։ Նա Պելկրատ կ'երթայ որոշ գաղտարով մը, և անշուշտ իրրեւ թշնամի Աւստրիոյ։

—Մոսքվէի Վէդոմոսթի լրագրին Սոֆիայի թղթակիցը կը գրէ թէ սա դէպք գաղտարար կուսակցութեան մէջ ընդդիմադիր կուսակցութեան կրած վճռակին վրայ։—Այս կուսակցութեան թերթը, Նարոդնի Փրաֆ, հարկադրեցաւ իւր հրատարակութիւնը դադրեցնել, որովհետեւ իւր Ֆինանսիստ խմբագիրն եւս բանտարկուած է, և պուլկար հրապարակագիրներէն օ՛չ ոք յանձն կ'առնու պատասխանատու զոնը լինել։ Ընդդիմադիր թերթին այս ինն գլխաւոր խմբագիրք ամենը մէկէն չորս տարուոյ բանտարկութեան դատապարտուած են, որ կ'ընեն մարդ դլուխ միջին հաշուով հինգ ու կէս տարուոյ բանտարկութիւն՝ սակ «լրագրական յանցանքի» համար։

—Վերջին ժամանակներս Անգլիա մեծաւ հոդածութեամբ աւելցուց եւ զօրացուց Մալթա կղզւոյն արդէն առաւել ամրութիւններն, և մանրեղ ժողովրդեան գործաւոր և գիւղացի դասերէն կազմեց կիրթ և քաջավարժ զունդեր հետեւակաց և հրետանաւորաց։

—Ժորնալ դը Սէն Փէթերսպուրկ կառավարական թերթն իւր սեպտ. 22 թերթով կը հաստատէ թէ 1888 տարւոյն մէջ Ռուսիոյ ելմտացոյցը կը ցուցնէ երեսուն միլիոն ռուբլի հաստիքի առաւելութիւն ծախուց վրայ։

—Զանզիպարի Սուլթանն կողմէ եւս գեսպանութիւն մը Փարիզ հասաւ՝ Արուեստահանդիսին առթիւ։

—Պուլկար կառավարութիւնը պիտի առաջարկէ Սոպրանյէին որ ցկենսաթոշակ մը կապուի հանդուցեալ ազգային գործիչ Զախարիա Սթոյանովի այրւոյն։ Ֆերտինանտ Իշխան ալ հրամայեց որ հանդուցելոյն երկու զաւակներն իւր ծախիւք դաստիարակուին։ Անհիմն է ուրեմն Սթոյանովի թշնամեաց յայտարարութիւնը թէ ահագին հարստութիւն կը թողու։

—Պ. Ռիսթիչ՝ Սերպիոյ դիւանագիտ խնամակալն թերթն՝ Օգէ՝ Սթոյանովի վրայ յօդուած մը գրելով, կ'ըսէ թէ օ՛չ Սերպիա օ՛չ Ռումանիա այլ ևս չպիտի գործեն նոյն սխալը զոր ժամանակէ մ'ի վեր Պուլկարիա կը գործէ՝ հակառուս ուղղութիւն մը տալով իւր ներքին և արտաքին քաղաքականութեան։

—Զարը «Կայսերական Բարձրագոյն Տուն» նախանձելի տիտղոս տուաւ Զեռնակորայի իշխանին Միլիձա դստեր, որ Լէյշտենպուրկի դքսուհի է այժմ։

—Զարն ամեն ծախք իւր անձնական դանձէն վճարելով, արմտիօք լեցուն շրջենաւ մը ղրկեց Անթիվարի, յօդնութիւն չեռնակորացի սովելոց։

—Փեթերսպուրկի պաւական Բարեսիրական ընկերութիւնն իւր 200 օսմ. ոսկւոյ պարգեւ խոստացաւ Մակեդոնիոյ ցնորզրութեան և յարակից խնդրոց վրայ լաւագոյն երկն յօրինող հեղինակին։

—Անգլիոյ և Իտալիոյ միջեւ պայմանագրութիւն մը ստորագրեցաւ դերեվճառութեան խափանման համար։ Գերեվարաց տարեւան այս պայմանագրութեամբ կը նկատուի ծախսհինութեան հաւասար ոճիր, և գերի պարունակողնաւերն անմիջապէս դրաւուելով, դատի պիտի ենթարկուին յատկապէս կազմեալ դատարանաց առջեւ։ Անգլիա որոշեց Սիերա-Լէոնէի, Սուաքինի, Ասէնի և Զանզիպարի նաւահանգիստներն, ուր պիտի դիմեն անգլիական մարտանաւերն իրենց բռնած գերեվարաց նաւերը դատի ենթարկելու համար։ Իտալիա դեռ չէ որոշած իւր նաւահանգիստներն։ Անգլիական և իտալական կառավարութիւնք իրարու փոխադարձ իրաւունք կուտան այցելու անգլիական և իտալական գրօշ կրող նաւերն, որոց համար կանգած լինի թէ գերի կը պարունակեն։

—Մեծաւ յաջողութեամբ գործի կը ձեռնարկէ Պարսկաստանի Կայսերական Դրամատունն, որ անգլիական հատատութիւն մ'է, և սեղմանաւորական գործողութիւններէ զատ նաեւ հանքեր շահագործելու իրաւունք ունի, ինչպէս գրած ենք արդէն։ Առ այժմ դրամագլուխը մէկ միլիոն ոսկի է, բայց չորս միլիոնի կրնայ բարձրացուիլ։

—Աւստրիոյ Կայսրն Հունգարիայէն մեկնեցաւ, մեծաւ զօրաց ընտիր առաջնորդներու հետ՝ իւր ջերմ գոհունակութիւնն յայտնելով։ Մաճառք եւս գոհ ցնծացին իրենց թագաւորին ցոյց տուած հոդածութենէն։ Բայց գժբախտ դէպք մը տեղի ունեցաւ, որ տակաւին մութի մէջ է։ Մոնոռ մաճառական փոքր քաղաքին մօտ գնդապետի մը տան վերեւ պարզուած աւստրեան դրօշը բզկի բզկի եղած և ցեխի մէջ թաթախուած գտնուեցաւ։ Այս չարութեան հեղինակն ու շարժառիթն յայտնի չեն տակաւին։ Կայսրն խմենալուն պէս, այն քաղաքը գնաց, ուր տեղական իշխանութիւնք ընդ առաջ ելնելով, իրենց անձնուիրութեան եւ հաւատարմութեան ջերմագին հաւատիքն ընծայեցին։ Կայսրը պատասխանեց. «Կը յուսամ որ ձեր հաւա«տարմութիւնն օ՛չ միայն խօսքով այլ «և գործքով ցոյց պիտի տաք, և հոս «տեղի ունեցած չարագործութեան «նման պիտի եղելութիւնք չպիտի «կրկնուին, և հեղինակները գտնուե«լով պիտի պատժուին ըստ օրինաց և «իրաւանց»։ Այս խիստ բայց արդար խօսքերն արտասանելով, Կայսրն հեռացաւ անմիջապէս։ Աւելորդ է ներկայից որոտալութեան վրայ խօսիլ։

—Զարն հրաման ղրկեց իւր Պելկրատի դեսպան Պ. Փերբանիի՝ պաշտօնապէս ներկայ դանուիլ Նաթալի թագուհւոյն ի Պելկրատ ընդունելութեան։

—Լոնտոնի երեւելի յոյն սեղանաւոր Պ. Ի. Ա. Համպրօ Անգլիոյ Դրամատան Ցնծալին Խորհրդոյն անդամ ընտրեցաւ։

—Անցեալ օր ծանուցեր էինք թէ առաջիկայ պատերազմին ի Նախատեսութիւն՝ իտալական զօրքը չորս բանակներու բաժնուած է։ կը ծանուցուի թէ հինգերորդ բանակ մ'եւս պիտի կազմուի յատկապէս աւստրեան բանակին հետ դաշնակցաբար գործելու համար, և ասով կը բացատրուի եղեր Փիսանէ իտալացի զօրավարին Աւստրիա և ի Թուրքիա ուղեւորութիւնը։

—Անգլիական Ռոյնոէր արքունի շրջենաւը Զանզիպարի Բէմպա կղզւոյն մօտ արաբական նաւ մը բռնեց, յորում 131 գերիներ կային։ Ասոնք անմիջապէս ազատ հռչակեցան։

—Վիեննայի լրագրաց մէջ հրատարակեալ հեռագիրը Ֆրանսական ընտրութեանց վրայ նորագոյն տեղեկութիւնները կը հաղորդեն։

Հանրապետականք 350 երես ոչխան անպատճառ պիտի ունենան, և թերեւս աւելի ալ։ որովհետեւ արդէն առաջին քուէարկութեամբ ընտրեալ 224 Հանրապետականց վրայ պէտք է աւելցնել գաղթականութիւններէն ընտրեալ տան երեսփոխաններն, որք միշտ հանրապետական են։ Ասով Հանրապետականք կը լինին 234։ Նաեւ, 177 համեմատականներէն Հանրապետականք 135ը շահիլ կը յուսան, քանի որ հանրապետական զանազան կուսակցութիւնք միակ ընտրելոյ մը վրայ պիտի համաձայնին ամեն շրջանակաց մէջ։ Հանրապետականաց թիւն այսպէս 370 ի կը մօտենայ։

Ընտրեալ 224 հանրապետական երեսփոխանաց 167 ը չափաւորք են և 57 ն արմատականք։ Այս համեմատութիւն գոհացուցիչ է անշուշտ, բայց յայտնի չէ թէ համեմատական ընտ-

---

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՊԱՐԻԶԻ ՓՈՂՈՑԱՅԻՆ ԿԵՑՔԸ

(Շար. Եբեկ Բեռ.)

Ճառախօսներն թուում սկսում է խօսել և մի ծերուկ ակադեմիկոս, որը իր ճառի մէջ սկսում է անդուշարար զանազան քաղաքական անտեղի ակնարկութիւններ անել, գովելով Ֆրանսիայի ներկայ կառավարութիւնը և անընդհատ յարձակուելով Ֆրանսիայի նախկին կառավարութիւններն դէմ։ Եւ ահա հասարակութեան մէջ սկսում են լսվել բողոքներ։ «Pas de politique» (հարկաւոր չէ քաղաքականութիւնը) սկսում են աղաղակել սեղանի զանազան ծայրերից։ Բայց ծերուկ ակադեմիկոսը չէ խրատվում և անվրդով շարունակում է իր ճառը։ Ցանկարծ սեղանի մի ծայրից վեր է թռչում մի երիտասարդ հիւր և, ընդմիջելով ճառախօսին, բարձր ձայնով աղաղակում է։ «Եթէ այդպէս է, եթէ դուք քաղաքականութեան վրա էք խօսում, ուրեմն ես էլ իրաւունք կունենամ իմ քաղաքական համոզմունքս յայտնելու։ vive Boulanger»։

Այդ ժամանակ սեղանի միւս ծայրից արագ քայլերով մօտենում է Բուլանժէի երկրպագուին մի այլ երիտասարդ եւ գըցում է նրա առջեւ իր այցետումը։ Այդ նշանակում է թէ վաղը լինելու է դուէլ։ Այդ էլ բաւական չէ։ մի երրորդը իր այցետումը դցում է մի չորրորդին,—ուրեմն մի երրորդ դուէլ։

Երեւակայեցէք ձեզ հրաւիրվածների խառնաշփոթութիւնը։ Անմիջապէս հեռանում է դահլիճում անկարգութիւն չփոթութիւն, իրարանցում։ Բոլոր հիւրերը իրանց տեղերից վեր են թռչում, կանչք քիչ է մնում ուշաթափվեն։ Ժիւլ Սիմոն կանչել է տալիս մարանչողներին, համոզում է նրանց հաշտվել և իրար ձեռք սեղմել, միայն թէ գրական միջազգային կոնգրէսը չը վերջանայ մեծամարտութիւններով։

Այդ ժամանակ մտնում է ինձ գեղեցիկ և արտայայտիչ դէմքով մի երիտասարդ, տալիս է իր անունը, յայտնելով որ ինքն իրաւական և իրաւաբանական յայտնի ամագրի խմբագիր է և դիմում է ինձ հետեւեալ խօսքերով։

—Կոնգրէսի այսօրվայ փակման նիստին ես ուրախութեամբ լսեցի ձեր ճառախօսութիւնը, որից իմացայ թէ դուք արեւելցի էք, հայ էք։ Դ

բութեանց մէջ Արմատականք միթէ աւելի չ'պիտի զօրանան ի վնաս չափաւոր տարրին։

Ընտրեալ 159 հակառաւարական երեսփոխանաց 86ն Արքայականք են, 51 ը Պոնապարթեանք և 22 ը Պուլանժէականք։

Զգաւոր հանրապետական կուսակցութեան պետերն ընտրուած են կամ պիտի ընտրուին ամենքն ալ, բաց ի Պ. Ժիւլ Ֆէրրիէ։ Մերակոյտի անդամ և երեւելի մտաւորական Պ. Լէոն Սէ, որ քաղաքական գործոց մէջ առաւել ուղղակի դեր մ'ունենալու համար երեսփոխանութեան հետամուտ էր, ընտրեցաւ ի Փօ։ Բանաստեղծ և պուլանժէական երեւելի գործիչ Պ. Փօլ Ֆէրուլէտ ընտրեցաւ յԱնկուլէմ, և պուլանժէական Փիքօ հրամասար սպայն Պ. Ժիւլ Ֆէրրիի վրայ յաղթութիւն տարաւ Նորա բնագաւառին մէջ իսկ, ի Վոսժ։ Պ. Կոպլէի վրայ յԱմիէն յաղթութիւն տանողն եւս պուլանժէական մ'էր, Պ. Միլվուա։ Պուլանժէականաց մեծագոյն մասը Փարիզի մէջ իսկ ընտրուած է կամ պիտի ընտրուի, և մէկ փոքր մասը՝ գաւառներէն։ Պուլանժէական Պ. Նաքէ և Պ. Հանրի Ռոչֆոռ համեմատական մէջ են, և Ինթրանսիժանի խմբագրապետն (Ռոչֆոռ) ընտրելու հաւանականութիւն չունի։

Ի Փարիզ, Զօր. Պուլանժէ 7,846 քուէ ստացած է ընդդէմ 5,507 քուէից, զոր ստացաւ գործաւորական-ընկերվարական ընտրելի Պ. Ժոֆրէն, դեր-նախագահ Փարիզի քաղաքային խորհրդոյն, և 444 քուէից որ տրուեցան առ Պ. Ժօրժ Թիէպօ։ Այս վերջինս էր հիմնադիրն Պուլանժէութեան, բայց տեսնելով թէ Զօր. Պուլանժէ Հանրապետութեան բարոյական աշխատելէ դադրած է և միայն իւր անձնական փառասիրութեան հետամուտ կը դտնուի, և չի խղճար Հանրապետութեան յոռեգոյն թշնամեաց հետ դաշնակցիլ, այս բաները տեսնելով, Պ. Թիէպօ հրապարակաւ բաժնուեցաւ Պուլանժէականներէն, և յայտարարելով թէ ինք ամեն բանէ յառաջ հանրապետական է և յետոյ վերաքննական, նոյն ինքն Պուլանժէի դէմ ընտրելի հանդիսացաւ։

Հակառակ իւր ստացած 7,846 քուէից, որոց մի մասն ապօրէն կը համարուի, Զօր. Պուլանժէ դեռ ընտրեալ չի համարուիր։

Արմատական Պ. Ֆլորքէի և Պ. Ֆլէմմնսյի դէմ (որք համեմատական մեծագոյն) անոնցմէ Պուլանժէականներ ընտրելի հանդիսացած և անոնց վրայ մասնակի յաջողութիւն մ'ունեցած են ցայս վայր։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կրօնական ժողովոյ որոշմամբ, Արժ. Տ. Սուքիաս ուսագ քահանայ Նիկոմիդիոյ Գալաթիոյ գիւղը գնացած էր բռնի ամուսնութեան ծանօթ դէպքը քննելու և արդիւնքը տեղեկագրելու համար։

Ն. Արժանապատուութիւն նախընթաց իրիկուն մայրաքաղաքս վերադարձած ըլլալով, երէկ իւր տեղեկագիրը մնացեալ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

Կատարուած քննութեամբ հաստատուած է թէ այդ ամուսնութիւն բռնութեամբ կատարուած է այն պարագայներու մէջ զորս ժամանակին հաղորդած ենք։ Տեղւոյն եկեղեցւոյ արձանագրութեան տումարին դիմելով տեսնուած է թէ աղջիկը ծնած է 1878 մարտ 22ին, որով տասն և մէկ տարեկան է այժմ։

Տ. Սուքիաս Հօր տուած տեղեկագիրը նկատողութեան պիտի առնուի կրօնական ժողովոյ յառաջիկայ նստին մէջ։

ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՎԱՐՉԱՐԱՆԻՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Յառաջիկայ կիրակի առաւօտ Վերացման Խաչի տօնին առթիւ, եգիպտոսի Առաջնորդ Դեր-Մատթէոս Եպիսկ. Իզմիրլեան հրաւիրեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել յառաւօտուն, և երեկոյին Ս. Խաչի Վերացման արարողութիւնը կատարել ի Ս. Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցւոյ Դարակէօմրիկի։

Խնամակալութիւնս հրաւէր կը կարդայ բարեպաշտ ժողովրդականներ-կայ գտնուիլ սոյն եկեղեցական հանդիսին։

ՀԱՆԴՈՒՅՑԱԼ ՄԵԼԻՔԵԱՆ ՈՍԿԵՐԻՉ ՄԵԼՔԻՍԵԴԵԿ ԱՂԱՅԻ ԱՄՈՒՍԻՆ

ՏԻԿԻՆ ԳԱՅԻԱՆԷ

Յետ երկարատեւ հիւանդութեան երէկ գիշեր իւր մահկանացուն կնքեց ի խոր սուգ թողլով իւր զաւակունքն։

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղը, Շաբաթ, Սեպտեմբեր 18, ժամ 4 ½ին, Գումգապուի Պատրիարքական Մայր-Եկեղեցւոյն մէջ, ուր կը դտնուի այժմ հանգուցեալին մարմինը եւ անտի պիտի փոխադրուի ի Պալեքլը Գոշ-Մէլիքեան դերդաստանին յատուկ դամբարանին մէջ ամփոփուելու։

Կը հրաւիրուին բոլոր ազգականք եւ բարեկամք ներկայ գտնուիլ սոյն տխուր հանդիսին։

15 Սեպտեմբեր 1889, Կ. Պոլիս

ՄԱՍԻՍ

ԵՐԿՇԱԲԱԹԹԵՐ

Մասին սեպտ. 15 թիւը կը հրատարակուի վաղն, հետեւեալ պարունակութեամբ։

ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ. Ազգային տեսութիւն.
ԳՐԻԳՈՐ ԶՕՀՐԱՊ. Ո-գնդ-տրութիւն Ֆրանսիոյ մէջ։
ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ. Արտաքին Կանոնական քրիստոնէութիւն.
ԹԵՒԱՆԻՈ. Նորագիւտ Լոռդի (Բանաստեղծութիւն).
* * * Պատկերը.
ԳԵՂԱՄ Լուսնակ գիշերով ոսկեղծութիւն մը, (Մուղ)

Մասին ձեռքէ կը ծախուի 40 փարայ։
Տարեկան բաժանորդագին է։

Պոլսոյ	համար մէկ մէճիտիէ
Գաւառաց	» » քառորդ ոսկի
Օտար երկրաց	» վեց Ֆրանք

ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Վեր. Կիսաուղիղոսի մամուլը հրամանաւ տը. պագրեալ Սահակեանցի «Սրբազան պատմութեան» Ա. հատորն, այս անգամ Պոլսոյ աշխարհիկ բարբառի վերածուելով հրատարակուած է։

Դիմել կեդրոնատեղին ի Վաղաթիա Բիւզանդեան Գրատուն Սեղբոս խան թիւ 5, և ի Պոլիս, Նշան Պէրպէրեանի տպարանը։

823 Գին 4 դահեկան 1—5

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Պէրութ Նահանգին մէջ թուպալի անուանուեցաւ Թէմալ պէյ, նախկին մէջլիսի Արշիպեղագոսի կղզեաց Նահանգին։

Թէհրանի օսմանեան դեսպանատան խորհրդական անուանուեցաւ Իրթան պէյ, նախորդ առաջին քարտուղար օսմանեան դեսպանատան Լոնտոնի։

Պաղտատ Նահանգին մէջլիսուպեի անուանուեցաւ Մահմուտ Թալաթ պէյ, հրաժարեալ մէջլիսուպեի Պասրայի Նահանգին։

Թիֆլիսի օսմանեան հիւպատոսարանին քանչելեր և միանգամայն փոխ-հիւպատոս անուանուեցաւ Մէհմէտ Բիֆաթ էֆէնտի, օսմանեան փոխ-հիւպատոս Փոթիի։

Փոթիի օսմանեան փոխ-հիւպատոս անուանուեցաւ Ալի Նուրի էֆէնտի, քանչելեր և փոխ-հիւպատոս Թիֆլիսի։

Բէրմանշահի օսմանեան հիւպատոս անուանուեցաւ տեղւոյն փոխ-հիւպատոս Բուսուլ էֆէնտի։

ԿՐԵՏԷ

Կրետէ առ Սբ. Նշանաւոր ուղղակի թղթակցութիւն մը, սեպտ. 16 և 17 թիւերով, կը հաստատէ Նաբիր փաշայի յաջողութիւնն, և կրետացոց ապրստամբութեան խափանումն։ Հրոսակաց մնացորդն ապաստանած է ամմատելի Սպիտակ Լերանց խորտուբորտ կիրճերուն մէջ, ուր զիրենք կարելի չէ զարնել։ բայց ամեն կողմէ պաշարուած, չեն կրնար պաշար ընդունիլ, և քանի որ ձմեռը կը մօտենայ, պարտին անձնատուր լինել ի վերջոյ։ Նաբիր փաշա իւր սպայակոյտին և ֆրանսական հիւպատոսին հետ, ծովու ճամբով դնաց մինչև Սէլինօ, և անտի ցամաքի ճամբով մնաց ի Ֆիսամօ, ապստամբութեան կեդրոնն, և թէպէտ խիստ քիչ զօրք ունէր, բայց ամենուրեք հնազանդութեան նշաններ միայն տեսաւ։ Ֆալիպէս, Արմենոս և Վամես անուն մահմետական գիւղերն հիմնովին կործանած են քրիստոնեայ ապստամբք։ Պաշարման խստութեան պատճառաւ, ապստամբապետերէն մին, Բաֆիթան Կուլանիս, անձնատուր եղաւ, և Հանեա տարուեցաւ դատուելու։ Ցայտարարութիւններ հրատարակելով, Նաբիր փաշա ծանոյց Ժողովրդեան թէ առաջի օրինաց ո'րպիսի մեծ վտանգաց կ'ենթարկին նոքա որք կը հիրրնկալեն ապստամբները կամ կ'օգնեն անոնց ո'և է կերպիւ։

ՀԻՒՍԷՅԻՆ ՀԻՒՍՆԻ ՓԱՇԱ

Բեգբսպուրկի օսմանեան դեսպան Հիւսէյին Հիւսնի փաշայի ուղեւորութիւնն յետաձգուած է յառաջիկայ շաբթուան։

ՍԱՅԻՏ ՓԱՇԱ

Վեր. Սուլթանը Ֆերիդութեան ատիճան և միանգամայն պատուակալ թիկնապահի տիտղոսը շնորհած է, Թնդանօթարանի զինուորական մասյուն տանին նախագահ Մերլիվա Սայիտ փաշայի։

ՊԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ

Յառաջիկայ չորեքշաբթի օր, Պարսից Նասրէտտին Շահի ծննդեան տարեդարձն ըլլալով, պարսկական դեսպանատան ամբասոցին մէջ, ի Սթեթնիա, հացկերոյթ մը պիտի տրուի։ Այս առթիւ հարկ եղած հրաւէրներն արդէն ղրկուած են։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

Մոնթէպելլը Կոմսը, կը մեկնի մայրաքաղաքէս, հաւանօրէն երկուշաբթի, իւր կնոջ հետ Փարիզ երթալու համար, ուր ժամանակ մը պիտի մնայ Մոնթէպելլը Կոմսուհին։ Դեսպանն ինք քիչ օրէն պիտի վերադառնայ Կ. Պոլիս։

ԹԷՀՐԱՆԻ ԼԻԺԻՆ

Ծխախտի Բէժիի Ընկերութեան բաժնետէրաց տարեկան և արտասովոր երկու ժողովներն ի մտոյ պիտի դումարին մայրաքաղաքիս մէջ։ Ընկերութեան վարչութիւնը կը զրաղի այն երկուց ժողովոց դումարման պատրաստութեամբ։

Արտասովոր ժողովն իւր վճիռը պիտի տայ Օսմ. Կառավարութեան և և Հանրային Պարտուց վարչութեան հետ մնքեալ կարգադրութեան վրայ, որով ընկերային գրամագլխոյ 20 առ 100ը կը զեղչուի, ինչպէս և ուրիշ տնօրինութեանց վրայ, որք իւր հաւանութեան պիտի մատուցուին, ընկերութեան ձեռնարկութիւնը բարւոքելու նպատակաւ։

Սովորական ժողովն ալ ի նկատ պիտի առնու 1888 մարտ 1/13էն մինչև 1889 մարտ 1/13 ընկերական տարւոյն հաշուեկշիռը։ Կը կարծուի թէ, կ'ըսէ Լ. Հէրշար, գրամագլխոյ զեղչումն ձեռք բերուած գումարը բաւական լինելով նախընթաց տարեշրջանները վնասները դոցելու, ընթացիկ տարւոյս շահերը տրամադրելի պիտի մնան, և ուր առ 100 շահաբաժին մը պիտի բաշխուի բաժնետերաց։ Բայց այս շահաբաժնի դուրս ծածումը պիտի ենթարկուի վարչական խորհրդոյն տնօրինութեան։ զի երկու տնօրինութիւնք կը խորհուին, կամ այս շահով պահեստի գումար մը կազմել, և կամ թուանդաշ շահը բաժնել, որպէս զի Օսմ Կառավարութիւնն այժմէն իսկ կարենայ մասնակցիլ Շահակցական Բէժիի Ընկերութեան շահերուն։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Վահան Զէնիի փաշա երէկ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

Աւստրիական դեսպան Պառոն Բալիցէ, որ իւր կառավարութիւնէն տասը հինգ օրուան արձակուրդ ստացած է, երէկ իրիկուն Վիէննա ուղեւորեցաւ Եւրոպական կառախումբով։

Արտաքին գործոց նախարարութեան թարգման Միքայէլ էֆէնտի Սիրքէճիի կայսրանն երթալով, յանուն Վսեմ. Սայիտ փաշայի, ողջերթ մաղթեց աւստրիական դեսպանին։

ՍԸՐ Հ. ՏՐԲՄՄԸՆՏ ՈՒՈԼՖ

Սըր Հէնրի Տրբմմընտ Ուոլֆ, Թէհրանի անգլիական դեսպանն, որուն համար բսուեցաւ թէ չուզեր իւր պաշտօնատեղին վերադառնալ և թէ Կ. Պոլիս պիտի գայ դեսպանի պաշտօնով, վերջապէս Պարսկաստան կը վերադառնայ, այսօր կամ վաղը Կ. Պոլսէ անցնելով։ Իսկոյն դեսպանական շքեղնաւն իւր տրամադրութեան ներքև դրուած է, զինք մինչև Պաթում տանելու համար։

ՀՆՈՒԹԻՒՆՔ

Սիրքէճիի մաքսատան պաշտօնեայք Փարիզ դնացող ուղեւորի մը պարսաւանները քննելով զանազան հնութիւններ գտած էին և այդ ուղեւորն էր ի Դարասի Սուլթան Զայրը անուն տեղը դտնուած ոսկեբորակի հանքին տնօրէնն Պ. Պրանդքիմ։ Այդ հնութիւնք, որք, կրսէ Թուրքէ, 45-50,000 ոսկւոյ արժողութիւն ունին, դտնուած են Պանտրմայի շրջակայքէն, Այտրնճքէն, Էրմէնի քէշլէն, Սուլթան Զայրէն և այլ տեղիք առանց հրամանի խուզարկութիւններ կատարելով։ Դտնուած հնութիւնք, որոց մէկ մասն ի Պոլիս վաճառուած է, այժմ մեստուկներու մէջ դեռեւուած են և կը դտնուին Մաքսային վերատեսչութեան պաշտօնատունը։ Այս առթիւ նոյն վերատեսչութեան և Կրթական Նախարարութեան միջև բանակցութիւնք կը կատարուին։

ԽՈՒՆԵՐՈՒ ԵՒ ՀԱՄԲԵՐՈՒ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Կայս. հրամանաւ հաստատուի խուլերու և համբերու վարժարանին համար յատուկ սրահ մը որոշուած է առեւտրական Հաւիսիկէ վարժարանի շէնքին մէջ։

Վարժարանի բացումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ երկուշաբթի։

—Վարչական կուսակալութեան խորհրդական Պ. Սէլքսանդր Բորնիլով Օտեսայէն երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց։

—Ֆրանսացի ծանօթ գրագէտ Լէոն տը Թէնօ կոմսն, որ մէկ քանի օրէ ի վեր մայրաքաղաքս կը դտնուէր, երէկ իրիկուն Փարիզ ուղեւորեցաւ եւրոպական կառախումբով։

—Նախընթաց գիշեր առաւօտեան դէմ սպանուած մարդ մը դտնուեցաւ ի Ղալաթիա Քէօմիւրքի փողոցը դտնուած երկաթագործի խանութին առջեւն։ Սպանուած մարդն, որ կոկորդին վրայ վերք մը ունէր, զմիւռնացի Տիմիթրի անուն ածխավաճառ մ'էր։

—Կայս. հրամանաւ 732 դրուշի ամսաթոշակ մը յատկացուած է կայս. թիկնապահ վախճանեալ գնդապետ Անէմյա Ֆաիզ պէյի ընտանեաց։

—Սարբերարի ոճրագործութեան հեղինակներու դատն ի մտոյ պիտի տեսնուի Եղեռնագատ ատենին առթիւ։

—Պերլինի օսմանեան դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Մուսթաֆա Բէֆիգ պէյ, որ արձակուրդով մայրաքաղաքս կը գտնուէր, երէկ իրիկուն իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ եւրոպական կառախումբով։

—Պաթումի օսմանեան հիւպատոս Սէտատ պէյ երէկ իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

—Բ. զօրաբանակի թնդանօթաձիգ զօրաց մերիվա Մուսթաֆա փաշա երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց օգտիոխութեան համար։

—Երէկ ի Պոլիս, Հաճի Թորոս անուն մարդ մը, որ բաւական գինով էր, Բրիկատ Բազարէն կանցնէր ձմերուկ ուտելով եւ դիւրաշարժ երթալով։ Հաճի Թորոս, օղիի ազդեցութեամբ ձմերուկի կեղեւներն մը դամբաճառի մը երեսին նետեց։ Մրգավաճառն, որ նոյն միջոցին զրաղած էր, յանկարծակի գալով Թորոսին վրայ յարձակեցաւ և այսպէս սկսաւ կռիւ մը։ սակայն տիկնաք վրայ հասնելով երկուքն ալ ձերբակալեցին։

—Զորեքշաբթի իրիկուն ի Պոլիս Քեարթիպ Միւսլիչէտտին թաղին մէջ Ապտուլլահ անուն քսան եօթ տարեկան երիտասարդ մը, որ նոյն թաղը երբեմն գիշերապահութիւն ըրած էր, իւր բնակած սընտարանի մէջ յանկարծամահ եղաւ։

—Բէյճիի վարչութեան ճարտարապետ Պ. Վալորի երէկ առաւօտ Փարիզ ուղեւորեցաւ արձակուրդով։

—Անգլիական Քէսթրէլ շոգենաւն, որ անցեալ օր մայրաքաղաքս գալով Թարապիոյ առջեւ երկաթ նետած էր, կալաց ուղեւորեցաւ, ուր պիտի սպասէ մինչեւ որ աւարտին Դանուբի միջազգային յանձնաժողովոյ խորհրդակցութիւնք։

—Երէկ գիշեր ի Պօյանը գիւղ մարդ մը, որ գիշերնոց հագած էր, ինքզինքը ծովը նետեց։ Անմիջական օգնութիւնք ազատեցին զնա, որ կ'երեւի թէ մտային խանգարում մը ունեցած է։

—Զորեքշաբթի գիշեր ի Ղալաթիա, Մուսթաֆա անուն նաւավար մը ու իւր ընկերք Իզզէթ անուն նաւաստի մը վերայ յարձակեցան և դաշոյնով վիրաւորեցին։ Ոստիկանութիւնն խմանալով վիրաւորեալն հիւանդանոց փոխադրեց։ Վիրաւորողք փախան։

—Երէկ Գարաքէօյի նաւամատոյցն մէկ քանի նաւավարներ յանախորդ մը առնելու պատճառաւ կռուի բռնուեցան։ Նաւավարներէ մին փայտով ուրիշ նաւավարի մը գլխուն զարնելով վիրաւորեց։

—Միրիվթէէ կը գրեն թէ անցեալ օր նոյն գաւառակի չրջակայ Ապտիսիա անուն գիւղին մէջ հրդեհ ծագելով 120 տուներ այրեր են։

—Նիկոմիդիոյ նախորդ կառավարիչ Սիրէթ էֆէնտի, որ ժամանակ մ'ի վեր հիւանդ էր, մեռեր է ի Պրուսա։

ՀԱՄԱՌՕՏ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ի պետս Ազգ. Նախակրթական Վարչութեան։

Վաւերացեալ

յԻսլամ. Խորհրդոյ Ազգ. Կեդր. Վարչ.

Գրեց ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

Ազգ. առաջնակարգ ուսուցիչներէն Մարգարեան Գրիգոր էֆէնտիի աշխատասիրած սոյն գասագիրքն՝ իւր դիւրաւոյց մեթոդով, պարզ և ամփոփ պարունակութեամբն գործ մ'է։

Ազնիւ Թուղթի վրայ և Պատատեան ազնիւ ու ճաշակաւոր տպագրութեամբ։

Գին 100 փարայ

Կեդրոնատեղին է Զարդարեան Գրատուն, Պոլիս Սուլ. Համամ՝ նը գտնուի նաև բոլոր գրավաճառաց քով։ 823 1—5

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ՀԱՎԱՍԻ ԴՈՐԵՆԱԿԱՆՈՒԹԵՆԷՆ

ՍՊԱՆԻՈ ԵՒ ՄԱՐՈՔ

Թանգէր, 25 սեպտ.

Գոհացուցիչ կարգադրութիւն մը կնքեցաւ ընդ.մէջ Սպանիոյ և Մարոքի, վերջին դէպքին վրայ։ Մարոքի վճռակտիր տուաւ պահանջուած բոլոր գոհացումները։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԱ

Լոնտոն, 26 սեպտ.

Անգլիոյ Պանքային չաթթական հաշուեկշիռը՝ նախորդ չաթթուան հաշուեկշռոյն հետ բաղդատմամբ՝ հետեւեալ տարբերութիւնները ցոյց կուտայ։

Պատրաստ մետաղադրամ—

Նուազում—անգլ. ոսկի	172,000
Պանքնոթք ի պահեստի—յաւելում—անգլ. ոսկի	214,000
Փոխանակագիրք և այլ թղթեր—նուազում—անգլ. ոսկի	177,000

Պահեստի գրամոց հանձնառութիւնն յանձնառութեանց հետ— 42 ⅓ %

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 15 սեպտեմբեր

Օսմանեան Բանսօրիւտ

Երէկ երեկոյ գոց. (Մինչ. Ս. Ներսէ		18	5
Պօրսային գոցումէն վերջը	»	18	4 ½
Բերսայի մէջ	»	—	—
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	18	18
Այս օրին	»	18	16

ԻՍԹԱՆԲՈՒԼԻ ՓՈՍԻԼԻ

Երէկ երեկոյ		46	5
Այս առաւօտ		46	6
Այս օր		—	—

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐՔԱԼԹՈՅՑ

Փոխառութիւն	Ա. Ներսէ	29	10
»	Բ. »	17	20
»	Գ. »	18	4 ½

ԲԱՅԹՆԵՐՈՒՄԻՆ

Ոսկիներ ֆէնէրալ	Անգլ. Լ.	4	16
Քրէտի ֆէնէրալ	Օսմ. »	8	20
Գանձ տը Գանս	» »	7	7
Սօս. Շանտ է վալէօր	» »	4	30
Թրամանէյ	» »	467 ½	
Բուսէլի երկաթուղի	Ֆր.	71	25
Ծպրկասիոն տը Բրիօրիթէ	»	—	—
Բանկէթուղի Լավրիսի		108	8

ԵՒՐՈՊԱՅԻՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 26 Սեպտեմբեր ժամ 5 վայր 15 երեկոյ

Անգլ. քոնսոլիտ		97	15/16
Օսմ. » Ներկ Ս. բացուեցաւ		16	5/8
» » » գոցուեցաւ		16	½
» » » Ա		20	¼
» » » Բ		17	¾
» » » Գ		16	½
Օթոման 1871		95	
Փոխառութիւն 1877		102	
Պանք Օթոման		11	¾
Ռուսական փոխառ. 1873		101	¾
Եգիպտական մնացեալ (Ինտիֆիէ		92	
» առանձ. (բրիվիլեժիէ		104	
Տաքա Սանիէ		83	½
Տօմանիայ փոխառ. (Ոչիլար		108	½
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		25	50

Վիէննա, 26 Սեպտեմբեր, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ		119 85
Օսմանեան երկաթուղի		29 20
» Լէժիի բանկէթուղի		118

Բարիզ, 26 Սեպտեմբեր ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռենթէ		104 75
» » 3 %		86 40
Օսմանեան քոնսոլիտ Սերի Դ. բացուեցաւ		16 67 ½
» » » գոցուեցաւ		16 70
» » » Բ		— —
» » » Գ		16 70
Օսմանեան երկաթուղի		71 55
» Լեժիի բանկէթուղի		—
Գանք Օթոման		544 37 ½
Գրէտի Լիոնէ		690
» Ֆոնսիէ		1287 10
Գանգուռա մ'Էգիպտ		95
Սուէզեցի ջրանցք		2302 50
Իտալական Ռենթէ		93 05
Սպանիական (արտաքին)		75 ½
Եգիպտական միացեալ		464 37 ½
Բրիօրիթէ Թիւրք		456 25
Հելլենական 5 %		472 50
Զէք Լոնտրայի վրայ		25 27

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 14 սեպտ.

Լբագրոյդ 1674 թուոյն մէջ կարդացուեցաւ թէ Նիկոմիդիոյ առաջնորդ Գերապատիւ Բոգակիմեան Սրբազան Կէյվէյոյ Մէջլիսը եկեղեցւոյ մը շինութեամբ կ'զբաղի և մինչև իսկ յաջողած է չրջակայ յոյն գիւղացիներէն 250 ոսկիի չափ գումար մը ժողվել ի նպաստ նորաշէն եկեղեցւոյն։

Թէպէտեւ այսպիսի գումարի մը հաւաքումը բարդագոյն անհնարին է, բայց կ'յուսացուի որ յոյներն ինքնաբերաբար օգնեն իրենց հայրենակցաց, որոյ հետեւեալ հայերն յունաց եկեղեցւոյն շինութեան ատեն ըստ կարելւոյն նըպաստած են։

Ուրախալի է տեսնել որ գիւղացիք Նորին Սրբազնութեան հայրական խրատներուն և հոգեշունչ քարոզներուն անսալով, կը վարեն յառաջ տանիլ շինութեան գործն և վճարել իրենց պարտքերն։ և կանայք իրենց լուսոյն տալէ զատ չեն վարանիր իւր գործաւոր աշխատիլ։ եւ մինչեւ իսկ կռնակով քար կրել հեռաւոր վայրերէ, յոյն կանայք այ կ'օգնեն իրենց հայրենակցաց մասնակցելով անոնց աշխատութեանցը։

Շնորհակալութեան արժանի են նաև ի մէջ այլոց Երեմիա և Աղարիկ աղջիկներու զոհողութիւնքն, որք թէ՛ նիւթապէս և թէ բարոյապէս միշտ կը նպաստեն եկեղեցւոյն շինութեան, վերջապէս այս եկեղեցին աւելի գիւղացոց աշխատութեամբն և զոհողութեամբը կը վերանայ քան թէ դրամով։

ԱՐԱՄ ՂԱԶԱՆՃԵԱՆ

Հեռեւեալը, պատճէն թղթոյ մը, որ ղրկուած է առ Վսեմ. Աբիկ էֆ. Ունճեան Զէնկիլէրէն, կը հրատարակեմք ըստ խնդրանաց նոյն գիւղացւոյ։

Վսեմաշուք Աբիկ էֆ. Ունճեան
Ի Կ. Պոլիս

Վսեմաշուք Տէր

Բաւական տարիներէ հետէ՝ մեր գիւղի Ս. Եկեղեցւոյ խարխուլ և վտանգաւոր վիճակի մասին՝ ցաւակիցներ միայն ունեցած էինք։ Բայց մօտ օրերս Մկրտիչ էֆ. Մէղպուրեան, մեր հայրենակիցը, հոս գտնուելով և անձամբ տեսնելով որ վտանգն խիստ մօտալուտ է և դարմանն անհրաժեշտ, խոստացաւ, դարձին ի Պոլիս, քննութեան համար ճարտարապետ մը ղրկել տալ։ Շնորհակալ եմք մեծապէս բոլոր գիւղացիքս։ որք և կանայք, ի բոլոր սրտէ Ձեր Վսեմաշուք և բարեպաշտ ազգասիրութեան, որ բարեհաճելով մխիթարել գիւղիս յուսահատ ազգատիկ ժողովուրդը, ղրկեցիք մէկի տեղ երկու բանիրուն և փորձ ճարտարապետներ, քննելու մեր Ս. Եկեղեցւոյ նիւթական վիճակը։

Ցաւ ի սիրտ կը յայտնեմք Վսեմ. Տէր, որ հարիւր 54 տարին կը լրանայ Ս. Եկեղեցւոյս ի հիմանէ նորոգութեան և կը պարտիմք վերստին շինել. ի՞նչով արդեօք։ Մեր եկեղեցւոյ շինութեան ոտար և օգնական ունեցած է գիւղս զարթեհամբաւ մեծ Ամիրայն, Թադէզ Ցարութիւն, որոյ անունն ու յիշատակ կէս դարէ հետէ աղօթիւք կ'օրհնէ մեր խեղճ ժողովուրդը նոյն սուրբ հարկին տակ։ Զեմք վհատիր և մեծ յոյս ունիմք առ Աստուած որ անչուշտ ներկայիս մէջ ալ տեսնելով մեր անկարող վիճակը եւ գթալով մեր վրայ, չթողուր որ մեր Սաղմոն ու Սբ. Աւետարանը ընդ երկար կախեմք բացօդեայ ուռենիներու տակ։ և կը յարուցանէ Զօրաբաթել մը մեզ զրավիչն և օգնական ի չինութիւն Ս. Տաճարիս, ուր իր սբ. Անուան հետ օրհնեմք զբարեբարս չինութեան սբ. Տաճարիս։ Նախապէսն արդէն Ձեր մեծ ազգասիրութենէն տեսնելով համայն գիւղացիքս՝ կ'ուզեմք ի սրտագին շնորհակալութիւն և կը խնդրեմք ընդունիլ մեր ամենուս խորին ակնածանքն ու բարեմաղթութիւնները։

(Սուորագրութիւնք
Բանանցի, Թարգման.
Զէնկիլէր և ՝ի՝ Ս՝էրգ՝ի՝ Մ՝էր՝գ՝ի՝ն՝)

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ԹԷՀՐԱՆԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Թէհրանի Ուսումնասիրաց ընկերութեան տարեկան ընդհանուր ժողովի մէջ մասնաժողովոյ կողմանէ ներկայացուած է հետեւեալ տեղեկագիրն որ մեզ ղրկուած ի հրատարակութիւն։

Մեծարգոյ Առաջ. Ատենապետ
Ընկերութեան Անդամք։

Ընկերութեան Ատենապետը բացակայ լինելով՝ ինձ կ'ինկնի ներկայացնել ընդհանուր ժողովիդ Ո. Ընկերութեան տարեկան գործունէութեան տեղեկագիրը և միամեայ ծախսից հաշիւները, և ընդ նմին իմ և ընկերակցաց հրաժարականը։ Ես յանդգնութիւնն մասնաժողովոյ նոյն ընկերութեան, որուն պատիւ ունիք ընտրել մեզ անցեալ տարի։

Ուրախ եմ աւետել որ ընկերութեան դանձային վիճակի բարւոքումը, որ անցած տարուանից արդէն սկսած էր նկատուիլ, այս տարի աւելի եւս շէշտուցաւ։ Այն բազմաթիւ համակրական ցոյցերը և օժանդակութիւնը որ եղան մեզ թէ Թէհրանի հայ և օտարազգի հասարակութեան կողմանէ, և թէ զանազան անպասելի տեղերից, ընկերութեան համար ստեղծեցին մի համեմատաբար ապահով վիճակ։ Եւ նախ՝ թոյլ տուէք ինձ յիշել այն զանազան անուղղակի նպաստները որ մեզ ստացանք այս տարուայ ընթացքում։

Այդ նպաստների մէջ առաջին տեղն է գրաւում թատրօնական ներկայացումներից մեր ստացած հասոյթները։ Շնորհիւ Թէհրանի հայ երիտասարդութեան, որ ուրիշ տարիներ եւս իւր զօրաւոր աջակցութիւնը արած է մեզ, թատերական զանազան ներկայացումներից ստացուեցաւ 6080 դրան զուտ հասոյթ։ Այս նիւթական արդիւնքը որքան եւս քաջալերական լինի սակայն մեր գտած բարոյական խրախոյսի հետ չէ կարող համեմատուիլ։ Մինչև Նորին Կայսերական Վեհափառութիւնը որ այս դէպքի մէջ եւս ցոյց տուաւ իւր բարձր հոգածութիւնը գէպ ի իւր հպատակները, ներկայացմանց համար արքունական թատրոնը դերասանների տրամադրութեան տակ դնելով և իւր ներկայութեամբ պատուելով մեզ, հասարակութեան բոլոր դասակարգերը իրենց համակրութիւնը դրական նուէրներով ցոյց տուին։ Ի մասնաւորի պէտք է ինձ յիշել Նորին Վսեմութիւն Խալիլ-Խալիք պէյ, օսմանեան կառավարութեան դեսպան Հնորհը, որ բ

այժմ բացակայ է քաղաքէս։) Ո. ընկերութիւնը այդ գումարը (մօտաւորապէս 210 թուման) տոկոսով չահեցուցեր է եւ այժմ մօտ 300 թուման դարձեր է ապահով մի տեղ տոկոսի տրուած, և առաջին պատեհութեան որ Օրիորդաց վարժարանին հարկ լինի նորա տրամադրութեան տակ պիտի դրուի։

Հեռաւոր ազգայիններն կողմանէ մեզ եղած այս ակնցուութիւնը վերին ասիճանի քաղաքերական է, և ընկերութիւնս չանք պիտի անէ այդ ազգասիրական նուէրներ ըստ կարելւոյն օգտակար կերպով ծառայեցնելու համար։ Հ՚ուրկ է մեթէ կրկնել ասա թէ Մոսկվայի և Բաթավիոյ Հայերը որչափ մեծ իրաւունք ստացած են մեր շնորհակալութեան։

Նաև ուրախ եմ աւետել ձեզ որ Գերմահտէսի Սիմոն Թումանեանց Դավրիժեցի վաճառականը մի նոր եւս ապացոյց տուած է մեզ իւր համակրութեան որ արդէն շատ առիթների մէջ նա մեզ ցոյց է տուեր։ Դեռ երեք տարի չէ անցեր այն ժամանակից երբ Թումանեան եղբարք 100 թուման ընծայեցին դպրոցիս նորակառոյց շինութեան համար, և այս տարի նորէն 100 թուման նուիրեցին որպէս զի այդ գումարը յատկացուի որպէս մի մասն ընկերութեանս ապագայ դրամագլխի, և նորա տոկոսով միայն տարեկան երկու հոգի աղքատ աշակերտներ պահուին որպէս սաներ կանգուցեալ մահտէսի Յարութիւն Թումանեանցի, որուն Աստուած հոգին լուսաւորէ։ Ցայս ունինք որ մեր ուրիշ հարուստներ եւս պիտի հետեւին Թումանեան եղբարց ազգասիրական օրինակին, և այս նպաստները պիտի օգնեն մեզ մի դրամագլուխ կազմելու Հայկազնեան վարժարանի համար, առանց որոյ մեր վիճակը միշտ տատանուած և անապահով պիտի լինի։

Այսքան ընկերութեան նիւթական վիճակի վրայ։ Մի քիչ յետոյ պիտի խօսիմ տարեկան ելմտացոյցի վրայ։ Երկու խօսք միայն վարժարանի ուսումնական վիճակին վրայ ասեմ։ Քննութիւնները ապացուցին աշակերտաց յառաջադիմութեան աստիճանը, որուն վկայեցին իրենց ստորագրութիւններով մասնաւոր կերպով որոշուած քննիչները։ Այս տարուայ չբոլանում Տնօրէնութիւնը յանդգնեցաւ, թէև ի գին մեծ դժուարութեանց և հակառակ արտաքին արգելքների, դասարանները կազմակերպել և վարժարանի ծրագիրը վերջնական կերպով որոշել։ Թէեւ վարժարանի Քրանսերէնի դասատու չգտնուեցաւ այս տարի, սակայն առարկաներից ոչ մէկը պակասաւոր չմնաց և մենք կատարելապէս անցանք մեր ծրագիրը։ Մի պարոն յանձն առած լինելով ձրիապէս ուսուցանել Քրանսերէնը այս բոլոր տարին։

Ընկերութեանս անդամակցաց թիւը աւելի մեծ է այս տարի քան բոլոր անցած տարիները, և չնայելով որ ընկերական տուրքերից մի կարեւոր մասն տակաւին ապառիկ մնացած է, ընկերական։ մնտուկը 2945 դրան գանձած է միայն անդամակցութենէն։

Հարկ եմ համարում մի փոքրիկ ամփոփում դնել այստեղ մեր այս տարուայ հաշիւներից։ իսկ բերանացի պիտի կարգամ բոլոր հաշիւները մանրամասնաբար, և որոց մի օրինակը տպուած բաշխուած է այսօր բոլոր անդամակիցներին։

1888 Մայիս 1889

ՄՈՒՏՔ

	Դրան	Շահի
Անցեալ տարուայ մնացեալ ա-ւելորդ	62	12
Ընկերական տուրքերից	2945	—
Ազգատասիրաց ընկերութենէն	220	—
Փոխառուք	700	—
Ընթերցարանից վարձ	183	12
Արքունի ռոճիկ	2200	—
Թատրոնական ներկայացումներից	6080	10
Նուէր Պ. Թումանեանից	1000	—
	13391	14

ԵԼՔ

	Դրան	Շահի
Դասատուների ռոճիկ	3982	10
Ծառային	330	—
Անցեալ տարուայ թատրոնի ծախքի մնացորդ	145	—
Անցեալ տարուայ փոխառութիւն վճարած	200	—
Պարգեւներ աշակերտաց	114	—
Ազգատասիրաց ընկերութեան հաշուին	278	7
Տան նորոգութեան (ծեփ)	56	7
Նուէրներ	73	—
Պ. Պաղիրկեանի պարտուց վերջնահաշիւ	400	—
Օրիորդաց վարժարանի պարտք	2850	—
Նոր շինութեան պարտքը	3104	4
Այլ և այլ ծախքեր	372	8
	11905	16
Մտից աւելորդ	1485	18
	13391	14

Այս հաշուից պարզ երեւում է որ ընկերական մնտուկը այս տարի վճարած է 655 թուման նախկին պարտքեր, և բաց ի 70 թուման փոխառութիւնից և շինութեան պարտուց մնացորդից ոչինչ ուրիշ պարտք չունի այլ եւս։ Այս 88 թուման պարտքի դէմ նա թողնում է գացող տարուայ պիւտճէին 1° 1485 դրան 18 շահի մտից աւելորդը, որոյ 1000 դրանը Պ. Թումանեանցի նուէրը լինելով անչարժ է, իսկ 485 դրանը տրամադրելի։ 2° ընկերական տուրքերից գանձելի ապառիկներ մընում են 455 դրանի չափ, բաց ի այն ապառիկներից որ մասնաժողովս անգանձելի համարած է։

Վերջացնում եմ խօսքս մատուցանելով ձեզ իմ և ընկերակիցներս հրաժարականները։ Մասնաժողովս իւր կարողացածին չափ աշխատել արժանի հանդիսանալու այն վստահութեան որով ընկերութիւնը պատուեց մեզ անցեալ տարի։ Մեր անցած տարուայ նախատեսութիւններից և ոչ մէկը ի դերեւ ելաւ։ այլ ընդհակառակը, մենք նախատեսած էինք որ այս տարուայ մէջ շինութեան պարտուց միայն կէսը կարող ենք վճարել, և ամբողջապէս վճարեցինք։ Վարժարանի ներքին ծախքերից խնայողութիւններ եղան որոնք մեզ միջոց տուին մեր բոլոր պարտքերը մի անգամից վճարելու։ Ցաջորդ մասնաժողովը թէև իւր առաջ պիտի գտնէ նիւթական աւելի ապահով մի կացութիւն, սակայն զանազան նկատումներով, նորա գործը աւելի դիւրին չ՚պիտի լինի քան այս տարուայ մէջ։ Ուսումնասիրաց ընկերութիւնը կոչուած է օրէ օր աւելի և աւելի մեծ դեր խաղալ Թէհրանի Հայոց կրթութեան մէջ։ Ցուսով ենք որ ձեր քուէներով մեզնից աւելի ընդունակ և գործունեայ անձեր պիտի կոչէք այդ դժուարին պաշտօնին, որոյ յաջողութեան համար ի սրտէ ամենայն բարեմաղթութիւններ անում ենք, ընկերակիցներս և ես։ Ընդհանուր ժողովը առ օսմ. դեսպանը տարելիք շնորհակալութեան առաջարկը միաձայնութեամբ ընդունեց, և քուէից մեծամասնութեամբ միւնոյն անձինքը (քիչ փոփոխութեամբ) նոյն պաշտօններին կոչեց։

Տ՝ Դերէն Հայկազեանէ Վարժարանի ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄԱՍԵՀԵԱՆՑ

ՌՈՒՄԱՆԻԱ

ՄԵՐ ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ

Ռումանահայոց Ազգ. Վիճակն մխիթարական և ոչ մխիթարական կողմեր միանգամայն ունի, տեղեր կան, ուր եկեղեցեաց եկամտից մատակարարութիւնն ամենայն խղճահարութեամբ կը կատարուի և օրինաւոր հաշիւ կը տրուի հասարակութեան։ սակայն կան տեղեր ալ, ուր եկեղեցեաց եկամուտները մի քանի ինքնահաճ մարդոց ձեռաց տակն ընկած են և իւրեանց քըմաց համաձայն կը գործածեն զայնս առանց նոյն իսկ ժողովրդեան հաշիւ ներկայացնելու պարտականութիւնն ճանաչելու, այլ միայն իրենց գրից ազդեցութեամբ լեռուցուցած են և կը լռեցնեն ժողովրդային արդար գանգատներ։ աւելորդ է ըսել թէ քահանայք արդէն ձայն չունին, զի հակառակ պարագային մէջ կրնան փիլոնաղրկութիւն կամ իսպառ քշուելու անբաղդութեան հանդիպիլ։ Հաշիւ տալու օրինաւոր գրութեան մէջ ժողովուրդը կը հրաւիրուի դամբանայից հանդիսապէս քաշմամբ։

Ռումանահայոց Ազգ. վարժարանց թիւն է 7, երկսեռ ուսանողաց թիւն 200էն վեր չանցնիր և այն ևս ողորմելի ուղղութեան մը ներքև կը գտնուի։ (անչան բացառութեամբ), առաւել ցաւալի կէսն այն է, որ այսօր 3-400ի չափ, հայ անուամբ, ուսանողք և մասամբ ուսանողուհիք կը յաճախեն Ռումանի վարժարանները, 8-20 տարեկան հասակաւ։ Այս կողմերու սոյն փայլուն ապագան զուրկ բոլորովին մայրենի հարազատ լեզուի քաղցրութենէն և անոր սննդարար կողմերէն՝ կ՚երթան մտային օտար կլիմայի մէջ ճահիլ՝ փոխուած անուններովն, փոխուած մականուններովն սահմանեալ ի կորուստ բնական և հաստատ քայլերով։ Հայ վարժարաններն և ոչ մին ունի իւր ինքնուրոյն ծրագիրն, որով կարենան կանոնաւոր դաստիարակութիւն մը տալ մատաղ ուսանողաց և ուսանողուհեաց, իբրեւ հայ զաւակաց։ Մայրենի լեզուն հակառակ իւր անհրաժեշտ և բացարձակ կարեւորութիւն նշանակութենէ զուրկ տեղի մը կը գրաւէ, հայ կրօնի պատմութեան և այլ դասերն արդէն չկան, երբ ուսանողք հայերէն չեն հասկնար։ Ընդհակառակն Ռումանի լեզուն, Ռումանի կրօն, Ռումանի պատմութիւն և այլովք հանդերձ իսկապէս տիրած են հայ վարժարանաց մէջ, ո՛ւր ռումանախօս հայ մանուկը կը մտնէ 6-7 տարեկան հասակէն սկսեալ մնաւ երբէք մայրենի լեզուն չգիտցած, այս վիճակաւ առառաւելն 4 տարուց նախակրթական շրջան մը միայն կ՚աւարտէ և հայերէնի մասին այն թոյլ կարեւորութեամբ, զոր վերեւ նշանակեցինք, և չատերն իսկ այդ 4 տարին չյաջացուցած կը հանուին վարժարանէն քիչ առնէն մառնալու համար ինչ որ հայ ուսուցիչ կըրցաւ իւրեանց աւանդել։ Այս աննախանձելի կացութեամբ, պարզապէս կ՚երեւի թէ հայ կրթարանները կը պահուին, գլխաւորաբար, այն պատճառաւ որ ուսանող աշակերտաց հասակը չներեր Ռումանի վարժարանները զրկել և ուրիշ զանազան տեսակետներով հայ ուսանող մ՚անհրաժեշտ պէտք ունի մի քանի տարի անցուցնել հայ վարժարանի մէջ, որոյ դրներուն բացը մեզ ամենուս համար անօգուտ է, երբ նոցա ներքին կազմակերպութիւնն ազգային չէ։

Թէ ի՛նչպէս արական և իգական սեռի անուններն փոխուած են հանդերձ տոհմական անուանց նոյնօրինակ փոփոխութեամբ, տակաւ մի քանի օրինակներ։ արական սեռէն։— Աստուածատուր—Պոկրան։ Վարդան—Ցէնից։ Ղազարոս—Լազար։ Բարսեղ—Վասիլի։ Սարգիս—Զէրքէս և այլն։ Իգական սեռէն։— Հռիփսիմէ—Զինկուց։ Վարդուհի—Ռոզա։ Շուշանիկ—Ֆլորիկ։ Եղիսաբեթ—Էլիզա և այլն։ Ա.յսպէս կ՚անուանեն, այսպէս կը գրեն և այսպէս փոխուած անուններով կ՚ատորագրեն թէ՛ իւրեանց առեւտրական շրջանակներու մէջ և թէ՛ կառավարման քով, ուրիշ ինդիր է թէ քահանան զիրենք միտուած է և կը միտուի Հայ անունով, որ սուրբ միտոնի գրոշմադրութեան պահուն միայն կը հնչուի։ Շատերն արդէն այդ խորթ անուններով յորջորջուիլն, դժբաղդաբար, իրենց պատիւ կը համարին, թէ ի՛նչ բանի համար կրնայ ըլլալ սոյն ցաւալի կէտը, կը թողում ուշիմվերծանողինը որ ինքնին մտածելով գտնէ պատասխանին։ Բա՛ւ լեցի, իմ սրբատէն և զգացումէն թէ այս խօսքերն, մեր Ռումանահայ պատուական եղբարց նկատմամբ, իբրև ամբաստանութիւն կը գրեմ, այլ մեր նպատակն է իրաց վիճակը, կարելի եղածին չափ, ճշդիւրա պարզել, զի հիւանդի մը բոլոր ցաւերն եթէ բժշկին չպատմուի, բժիշկն, ինչ քան ալ հմուտ եղած լինի, դարձեալ չը կրնար կատարեալ դարման մը խորհիլ յառաջուիլն։

Մենք միշտ գովեստիւք գրած ենք և կը գրեմք մեր Ռումանահայ եղբարց գնահատելի և օրինակելի կողմերուն վրայ եւս։ Վերոյիշեալներս կերպով փոխուած անուններու հայրէնիներն, ընդհանրապէս գիտուն և ուսնամբելու գեղեցիկ սովորութիւնն ալ իրաւամբ հաստատ կը պահեն և այս մասին չատերն դովութեան արժանի կրօնասիրութեան գործնական ապացոյցներ կուտան յատուկ ժամու պատարագ ընել տալով, եկեղեցոյ պաշտօնէից նուէրներ տալով և երբեմն իսկ ձեռնհաս անձինքն կրօնական այդ արարողութեամբ հանդերձ կուտան նաև ընտանեկան կոչունքներ և պարահանդէսներ, յորս ուրախութեամբ պէտք է ըսել որ ազգ. ընտանեկան և աւանդական պարկեշտութիւններն կատարեալ օրինակելի լինելու չափ գնահատելի են և այս պարագայն, երկրի հանգամանաց հանդէպ, կարող եմ ըսել թէ Հայուն յատուկ է, որ յամենայնի ցոյց կուտայ իւր ընտանեկան կենաց սրբութիւն։

Ռումանահայոց կրթական վիճակի վրայ ընդհանրապէս խօսելով մխիթարական լինելու չափ բացառութիւն կը պակսին դժբաղդաբար։ հայ գաղթականք, ժամանակի դժխեմ ըերմունքներէն և կամ ուրիշ բացատրութեամբ ազգային զգացմանց նուազումէն, առ հասարակ, որպէս անցողական դիտել տուած եմ արդէն, կորուսած են մեր մայրենի ոսկեղենիկ լեզուն, որով երբեմն Սահակ և Մեսրոպ թարգմանեցին, եղիշէն մրմունջ կարգաց և Եղնիկ փիլոսոփայի։ Ներկայիս մէջ մեծէն ցմրաբը, առանց սեռի խտրութեան, կը խօսին ռումաներէն, կը գրին ռումաներէն, կ՚աղօթեն ռումաներէն, կը բարեմաղթեն ռումաներէն, կը շնորհաւորեն ռումաներէն ու կը բարեւեն ռումաներէն, և ասոնց տրամաբանականէն աւելի բնական հետեւանքն կը լինի նաև զգալ ռումաներէն, յիրաւի բացառութիւնք թէև չեն պակսիր, սակայն և այնպէս իրենց թիւոյն նուազմամբ զԱզգ մխիթարելու անկարող են։

Թո՛ղ ուրեմն վերոյիշեալ սրբազան նախնիքն վեր ելնեն իւրեանց դարաւոր գերեզմաններէն, նախ ակնարկ մը նետեն Ազգ. իշխանութեան դատապարտելի տնտարբերութեան վրայ և ապա դան յայցելութիւն Ռումանահայ հօտին, որուն, առ ի զգուշութիւն, քարոզեն «որ քակէ զցանկն հայրենի, հարցէ զնա օձն անապատի», թէպէտեւ այս խօսքն այդ ամենէն հին և պատուական դաղթականութեան մասին անարդար լինի, վասն զի իրենք, հակառակ արտաքին բարեկարգիչ ձեռաց բացակայութեան և հակառակ զիրենք շրջապատող օտարութեանց, միացեր են տակաւին հարազատ հայ և հաւատարիմ զաւակ Հայոց եկեղեցւոյն եւ կարելի եղածին չափ նախանձախնդիր Ազգ. պատուոյն և փառաց։ Նշանակելի բարերարք և առաքինիք տակաւին չեն պակսիր իրենց մէջ և սոյն տողեր գրողն յուսահատ չէ իրենց բարեւոքման համար, բայց եթէ նորէն անտարբեր կեցուի, այս անգամ արդարեւ պիտի ունենամք անվոխարինելի կորուստն Ռումանիոյ թանկագին հայութեան, որոյ ճակտին վերայ 800 տարուան հընութեան մը դրոշմը կը տեսնուի, որ օր ըստ օրէ եղծուելու կը միտի, թէ ի՛նչպէս քիչ խօսքով բացատրեմք գոնէ աչքի զարնելիք մէկ կէտն, այն է անուանց օտարանալն յառաջ գալիք ազգային գժբաղդութիւնը։

Անուանց փոփոխութիւնն շատ զօրաւոր արմատ ձգած է իւրեանց մէջ և այս բան չատ ցաւալի և վտանգաւոր է իրենց գոյութեան, օրինակի համար, հայ մանուկն իւր ծննդեան օրէն սկսեալ ընդ միշտ և ամեն տեղ կը լսէ իւր մօր անունն ռումանական, հօր անունն ռումանական, եղբօր ու քրոջ անուանքն ռումանական, վերջապէս ազգատոհմի բոլոր անուններն ռումանական և իւր իսկ անունն ռումանական, միթէ բնական չէ՞, որ դորա մատաղ սիրտը իւր ազգայնութեան վրայ անզգայ մնայ և քնքուշ միտքն ալ պահ մը և կամ երբեմն երբեմն տարակուսի ներքև ձգէ զիւր հայութիւն, այդ երբեմն նոպածին մանկիկն և ապա պատանի-ուսանող ռումանի վարժարանաց մէջ, պիտի տեսարի իւր ազգայնութեան ամառանին վրայ։ արդ կը մնայ դիտալ թէ ինքն ինչո՞վ կ՚ըզդայ թէ հայու զաւակ է։— մի միայն եկեղեցիովն և քահանայովն, իրաց այս տխուր վիճակին մէջ Ռումանահայոց գոյութիւնն վերկենալու համար յենարաններն կը մնան, գլխաւորաբար, վարժարանն, եկեղեցին և պարագայքն, որոցմէ ալ արդէն բան մը չհասկնար, վերջապէս այս տրամադրութեամբ մեծցած նոր սերունդն պիտի յաջողիլ հնոյն և Ազգ. գործերն իւր ձեռքն առնելով կ՚ըզգայ թէ ինքն հայու զաւակ է, բայց այս անհնարանձելի ընթացից շարունակութեան մէջ, իրաց բնական բերմամբ, պիտի գայ ժամանակ մը և չատ ալ հեռու չէ, որ կարուած ունեցող եկեղեցիք և վարժարանք ինչոնց ի ձեռս անզգայ հայ մարդոց, որոնք տեսնելով թէ «Ռումանիոյ հայութեան գոյութիւնն ապահովելն անկարելի է եկեղեցեաց և վարժարանաց եկամուտներուն տակէն պիտի մնանն և վրայէն պիտի ելնեն, որով նախ դրունքն կը գոցուին, եւ ապա եկեղեցիները։ Իրաց այս բնական ընթացքին նայելով՝ 50-60 տարի յետոյ Ազգին ընելիք սոյն անդարմանելի կորուստը գուշակելու համար մարգարէ լինելու բնաւ պէտք չկայ, մանաւանդ ասոր ամենատխուր և չշտապելի օրինակները մէկ հատ չեն թէ՛ ի Լեհաստան և թէ՛ ի Մաճառաստան, որոց մէջ երբեմն հաղարաւոր հայ մանուկները Սահակայ եւ Մեսրոպայ զԱստուած կը փառաւորէին, իսկ այսօր այդ գեղանուագ ձայներն իսպառ լռած և վերջացեր են արդէն ու հայ ուղեւորմ՚ուրիշ բան չտեսներ, բայց եթէ նախնեաց Ս. յիշատակարաններ, որք կը ծառայեն հառաչանքներ կորզելու մեր սիրտերէն և արտասուք մեր աչքերէն։

Մ. Կ. ՄԻՐԱԽՈՐԵԱՆ

ԿԱՀԿԱՍԵԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Այս օրերս առիթ ունեցանք ծանօթանալ մի ալէքսանդրօպոլցի հայ երիտասարդ արհեստաւոր Զօրամբ Միրզոյեանցի հետ, որը հնարել է մի յայտնի մեքանիզմով ինքն իրան օրօրվող օրօրոց, նոր ձեւի Բոռը ձուկ որսալու համար և տար տանելու մեքենան։ Օրօրոցը չատ հետաքրքիր է. նա քօքվում է և ապա ինքն իրան օրօրվում է և մի նոյն ժամանակ օրօրոցին յարմարեցրած մեքանիզմի միջոցով երեխային նանկի է երգում։ Զուկ բռնելու թոռը ունի մէջտեղ յարմարեցրած մի լապտեր, այնպէս որ ձկները լոյսից գրաւվելով, հաւաքվում են թոռի շուրջը և չատ հեշտութեամբ բռնվում են։ Բար քանդող մեքենան այն յարմարութիւնն ունի, որ ինքն իրան քանդում է ժայռը, այնպէս որ ազատում է մշակներին ժայռի տակ մնալուց և նրան քանդելու վտանգից։ Ցանկալի է, որ մեր այդ ինքնուրոյն մեքենագործի հնարած իրերը ներկայացվէին Կովկասեան ցուցահանդիսում։ Բայց այդ իրեր հնարող Միրզոյեանց, ինքն արհեստաւոր լինելով և իր քաղաքում օրական աշխատանքով ապրելով, այնքան նիւթական միջոց չունի որ կարողանայ ցուցահանդիսի տեւողութեան ժամանակ, որպէս էկսպոնէնտ, պարապ մնալ Թիֆլիսում։ Ցանկալի է որ ցուցահանդիսի վարչութիւն նրան մի որ և է գործ տայ ցուցահանդիսում, որպէս զի նա կարողանայ ապրել Թիֆլիսում ցուցահանդիսի տեւողութեան ժամանակ։

—Արդէն բոլորովին աւարտից և այս կիրակի, սեպտեմբերի 8ին, հանդիսաւոր կերպով պէտք է օծվի Թիֆլիզի մօտ գտնվող Շավ-Նարաթ կոչված ուխտատեղը։ այն շքեղ զանգակատունը, որը իր հաշով կառուցել է Թիֆլիսեցի վաճառական պ. Գրիգոր Բայանդուրեանց, ծախսելով երեք հազար ռուբլուց աւելի փող։ Պէտք է նկատել, որ չը նայելով յիշեալ պարոնի այդ խոշոր զոհաբերութեանը, նրա վարձած արհեստաւորներին, որ մինչև զանգակատան աւարտելը դիշերում էին եկեղեցապատկան սենեակներից մէկում, երբեմն դինվաճառ երեցփոխը հայհոյելով և անպատուելով դուրս վռնդեց սենեակից, և խեղճերը մի քանի գիշեր անցկացրին բաց օդում անձրեւի և քամու տակ։

—Կիրակի, օգոստոսի 31ին, մի դրոշոյի աշակերտ, մտնելով ուսումնարանի ծառայի սենեակը, վերցնում է նրա հրացանը, ճնճղուկներ սպանելու դիտաւորութեամբ։ Հրացանը ուղղում է ուսումնարանի դիմացի շինութեան վրա նստած ճնճղուկների վրա և ճրնճղուկներին սպանելու փոխարէն, դրնտակը դիպչում է այդ բսպէում հանդիպակաց շինութեան պատերը ներկող մի բանւորի ծնկան, այնպէս որ գնտակը անցնում է ծնկան փափուկ մսի միջով։ (Մշ.)

ԴՊՐՈՒԹԻՒՆ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԵԶՈՒԻ
Ցարդեւոց
ՄԻՔԻՐԱՆ ԷՖ. ԱՐԻԿԵԱՆ
Օսմանեանի ուսանողք ի շարս դասատուաց մինչ ցարդ չունէին գիրք մը որ մայրենի լեզուէ օսմանեանի թարգմանելու, և թուքերէնի շարադրութեան օրէնքներու դիւրագոյն կերպիւ ուսանելու ծառայէր։ Ահա այս մեծ թերին ալ կը լնու մեզուաբան Հեղինակն ուսանելով խիստ ամիսի կանոններ հանդերձ գործնական հրահանգաւ։ 822 1—3

ԲԱՆԱՒՈՐ ԵՒ ԳՐԱՒՈՐ
ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԴՊՐՈՒԹԵԱՆ
Ա. Տարի
ՀԵՂԻՆԱԿ
ԱՐԻՍՏԱԿԷՍ Ց. ՊՈՑԱՃԵԱՆ
Ազգ. Պատ. Ուսումն. Խորհրդոյ վերջին բարեփոխեալ դասուց ծրագրին համաձայն և ներկայ Գերման մանկավարժական ուղղութեամբ, վկայեալ երկրաչափ և չափագիտութեան ուսուցիչ Արիստ. Էֆ. Պոյաճեանի պատրաստած նախակրթարանի Ա. տարին մինչեւ Ե.րդ տարի թուաբանութեան հինգ տարւոյ նոր դասընթացքին Ա. տարին հրատարակուած է։ Այս դասագրքին մէջ 1—10 և 1—50 թուաշրջանների ամենայն կանոնաւորութեամբ և կատարեալ դիւրաւորոյց եղանակաւ աւանդուելով, թուաբանութեան նման դժուար ուսումն պահանջեալ մանկավարժական դասաւանդման ասիճանին հասած է։ Այս Ա. տարւոյ դասագիրքով մեր նախակրթարանի փոքրաշասակ մանուկները պահպանողական դրութենէն ազատելով ԶՈՒԱՐԹ պիտի ուսանին ԼՈՒՍԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆ։ Ցատկապէս կերգ. Վ. ազգ. Պատ. Ուսումն. Խորհրդեն յանձնարարուած և վաւերացուած է։

Գին 4 դրուշ.

Վարժարանաց համար 1/2 15 զեղչ։ Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով։ 754 6—12

Տ՝ ՌԹ. ՄԻՍԱԷԼ ԷՖ. ՃԷՎԱՀԻՐՃԵԱՆ գաւառաց մէջ չատ տարիներ քաղաքային բժշկութեան պաշտօնն յաջողապէս վարելէ յետոյ, այժմ Կ. Պոլիս հաստատուած է, և իւր բնակարանն (ի Վ.անկա, Ցունաց Ս. Թորոս եկեղեցւոյ կից.) հիւանդներ կ՚ընդունի ձրիապէս՝ չորեքշաբթի արտաքին հիւանդութեանց համար, և շաբաթ օր ներքին հիւանդութեանց համար, ժամ 1-5։ Վկայեալ աղքատ հիւանդաց վրայ վիրաբուժական գործողութիւններն ևս ձրի կը կատարէ։ Շաբթուն միւս օրերը մինչեւ ժամ 6 հիւանդ կ՚ընդունի, մասնաւորապէս ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնք, մանկաբարձութիւն, և վիրաբուժական գործողութիւնք։—քարահանութիւն, խեղարուժութիւն, լուսնոտութիւն, ևն. որոց վրայ յատուկ փորձառութիւն ունի։ 768 7—20

ՄԻՇՏ 10 ՂՐՈՒՇ
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՅՑԵՐՔԱՐՏԻ
(Ամէն լեզուաւ)
Ֆրանսական բնտիր բարտ. Այցետոմսի յատուկ նուրբ եւ սիրուն գրեր. Ազնիւ ճաշակ. Մաքուր եւ խնամեալ աշխատութիւն:
Դիմել
ի Տպարան Գ. Պաղտասարեան
Ցակոբեան խան, Կ. Պոլիս:

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿՈՇԿԻ
Արանց, կանանց եւ տղայոց հագար
ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐ
Մ. ՄԱՐԻԱՆՑ
Ղալաթիա, Եէր պէթ ճամիսի գարանթինա փողոց, թիւ 12
և ի Պոլիս, Ֆինճանճըար եօգուշու թիւ 20 Արեւելեան Շուկայ.
Սոյն նորահաստատ վաճառատան մէջ յոյժ ընտիր հաստատուն կօշիկներ սովորականէն չատ աւելի ածան գներով կը ծախուին, զորս գործածողք յոյժ գոհ պիտի մնան, ստանալով այնքան դիւրագին և լաւագոյն ապրանքներ։
756 11—15

ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ՎԻԵՆՆԱՅ Ի ՓԱՆԿԱԼԹԻ
Վարժարանիս աշակերտաց մուտքը կը բացուի Սեպտ. 19ին, դասատուութիւնք պիտի սկսին 20ին։ Աշակերտք պէտք են որոշուած օրն եկած ըլլալ։ Իսկ այն ծնողք, որ իրենց զաւակը վարժարանիս դասախաւրակութեան յանձնել կ՚ուզեն՝ պէտք են գոնէ մինչեւ սեպտ. 17 ներկայանալ և պայմանագրուն վրայ խօսիլ վարժարանիս վարչութեան հետ։
Վարժարանս կ՚ընդունի գիշերօթիկ, կիսաթոշակ և արտաքին աշակերտք։
Վարժարանիս մէջ բաց ի կրթութեան հարկաւոր ուսումներէն պարտաւորեալ լեզուներն են Հայերէն, Թաղղիերէն, Տաճկերէն և Դերմաներէն։ Իսկ ուրիշ որ և իցէ լեզու և երաժշտութիւն ըստ բաղձանաց կրնայ աւանդուիլ։
Հ. ԱՆԴՐԷԱՍ ՃԵՐՄԱԿԵԱՆ
6—6 770 Փոխանակ Լարդի

ՄՈՒԽԱՊԷՐԱԹ ՎԷ ԸՍԹԸԼԱՀԱԹՐ ԹԻՃԱՐԻՃԷ
Correspondance et Terminologie commerciales
Վերոյգրեալ վերնագրով և Տաճկերէն ու Թաղղիերէն լեզուով, Կայսերական առեւտրական Համիտիէի վարժարանի նախկին ուսուցիչ Գրիգոր էֆ. Զօպուլի երկասիրութիւնն ի լոյս ընծայուեցաւ։ Ուրթածալ և հինգ հարիւր էջերէ բաղկացեալ սոյն գիրքը քսան հատուածի մէջ զանազան առեւտրական նամականւոյ՝ պայմանագրութեանց՝ պարտամուրհակներու՝ փոխանակագրոց և այլն օրինակներն ինչպէս նաև առեւտրական կարեւոր և ընտիր բառերուն, ասացուածոց բառարան մը կը պարունակէ։ Իր տեսակին մէջ մէկ հատիկ եղող վերոյիշեալ աշխատասիրութիւնն՝ որոյ թուրքերէն թարգմանութեան մէջ մեծ ճշդութիւն պահած է՝ ոչ միայն ուսանողաց սոյն երկու լեզուներն իրարու բաղդատելով լաւ և դիւրին կերպով սորվելու միջոց մ՚է, այլ նաև գործածական նամականիներու ընտրութեամբն վաճառականաց իրենց առեւտրական առնչութեանց մէջ մեծ դիւրութիւն կ՚ընծայէ։ Այս կրկին տեսակէտով կարի օգտակար եղող սոյն գիրքը կը գտնուի գլխաւոր գրավաճառաց քով։ 775 3—8

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ՍԻԿԱՐԻ ԹՂԹԻ
ՏՊԱՐԱՆ
Ս. Ղ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ
Բիւր Փաշ Խան, Թիւ 2-3
Վաճառատանս մէջ զանազան տեսակ ընտիր սիկառի թուղթերէ զատ կը վաճառի նաև մաքուր տպագրեալ և դիմացկուն կազմով մեծագիր սուրբ գրքեր, պատկերազարդ ընթերցարան և աւետարան։ Պատ. Հոգաբարձուք, գաւառացիք և գրավաճառք շատ գոհ պիտի լինին սոցա գիներէն որք յոյժ ածան են ուրիշ ո՛և է տեղ ծախուածներէն։
Վաճառատանս մէջ կը ծախուի նաեւ Մեծ. Ց. Պարոնեան էֆ.ի Պոյոյ մը է կ. Պոլիս և Մէնթապոլ։ Մոռաքնդ անուն մտազուարճ հեղինակութիւններն։
511 12—15

ԻԼԱՆ
ԲՕՍԹԱ ՎԷ ԹԷԼԷԿՐԱՖ ՆԷԶԱՐԷԹԻ
Պաթալտա գալըպ մահֆուզ պուլունան վէ ճինս վէ մրգտարը միւքէրրէրէն իլան գելընան բօսթա բուլլարընըն չէրայիթի մէվզուասը վէճհլէ եէնիէն վէ 2000 լիրատան գարու աչընլարագ միւզայիէսինէ միւսպէչէրէթ գելընմընը օլտուղընտան, իչթիրասընա թալիպ օլանլարընը չէրայիթի միւզայիէսինի էյդրէնմէք իւզրէ բազար իրթէսի էյ չարշէնպիհ կիւնէրի թէլէկրաֆ վէ Բօսթա նէզարէթի ալդէսի մէճլիսի իտարէսինէ միւրաճաաթ խլէմէլերի իլան օլունուր։
12 խլուլ 305 821

ԻԼԱՆ
ՊԱՂՐ ՍԷՐԱՖԷՐԻ
Բէօբրիւլի մէվզբինտէ պուլունան ասաքիրի չահանէ իչուն միւպայեա օլունմադ իւզրէ մահալինճէ մէվզբի միւնագասատա պուլունան էրզագրն պուրատա իթհասընա թալիպ օլանլարընը պիր հաֆթայա գատար մադամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տարիէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
14 խլուլ 1889 813
Նօ. 8 1—3

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Բ. Ն. ԲՐԻԹՕՓՈՒԼՕ
Ի Մեծ-Շուկայ Սօրկուճճու խան Թիւ 8—9
Եւ Սուլթան-Համամ Նորաշէն Պոյաճը-խանին տակը.
Ցոյն վաճառատունն՝ որ արդէն հանրածանօթ հաստատութիւն մը դարձած է, այս անգամ իւր գործն աւելի ընդարձակելով, և իւր պատուարժան յաճախորդաց աւելի դիւրութիւն մը ընծայելու համար, մեծ ճիւղ մը եւս բանալով Նորաշէն Պոյաճի-խանի տակ, կ՚ազդարարէ իւր ազնիւ յաճախորդաց, որհամարնիր ապրանքներ Եւրոպայէն բերելով, այսինքն, ծաղիկ, փեսուր, մկրատութեան վերա բերեալ Հանդերձանք, և հարսանեաց համար այլազան ծաղկեպսակներ և ծաղկէ փնջեր, ժապաւէն, ժանեակ, շղարշ, «պրոտէ», «պարեզ» «քէսքիբէր», «թառալթան», «ճնուն», «պուլկան», «թիւլկմէ», «մուսլինա», «ըսքարթին», «ֆորմա», «ֆիստո», շապկի, վզնոց, Թաշկինակ կուսաւեայ, մեսաքսեայ, և զանազան տեսակներ, «ֆերպա», վարագուրանց, թաւիշ, «սաթէն», սընդուս, «քրեչ-սանկէ», «պուռնճուլու-խարճ», և

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

«ՖԻՆԻՔՍ»

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000

Հիմնեալ ի Լոնդոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւելքան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետերերք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Գալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

31

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1888 » 4,817,262
Տարեկան հասոյթ » » » » 10,069,700

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔՍ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՐԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծագնահատակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպական 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ հասայն թուրքիոյ

36

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահէջ—Գարու, Յօռկիատիս խան.

ԾԱՆՕԹ.—Տեարք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատեարք, լիակատար ՎԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամէն վնաս, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն։

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Սիրոշ. վէ Ճումա վէ Բաղլըգ Տօլէչ վէ Նէվրօգօք Մէվզըլէրինէ պուլունան ասաքիր չահանէ իչուն միւպայեասը միւնագասատէ պուլունան էրզագըն իթասընա թալիպ օլանլարըն թարիխտէն պիր հաֆթայա գատտար մագասը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տարիբէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

12 իլուլ 1889 — 811
Նո. 5 — 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Էրզրումա պուլունան ասքիրի չահանէ իչուն պիր սէնէլիք օլարագ մահալինճէ միւպայեասը միւնագասայա գօնուլան էրզագըն իթասընա թալիպ օլանլարըն թարիխը իլանընան պիր հաֆթայա գատտար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տարիբէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

12 իլուլ 1889 — 812
Նո. 6 — 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Սարը թէլ գըյէի ճէտիա օն պէն, պէհէր գըյէի ճէտիսի օն պէշ պուչուգ ղրուշ.

Օլթան իբլիկի գըյէի ճէտիա պէշ եիւզ, պէհէր գըյէի ճէտիսի երիմի ալթը պուչուգ ղրուշ.

Սահէ իբլիկի գըյէի ճէտիա իւչ եիւզ, պէհէր գըյէի ճէտիսի գըրգ ղրուշ.

Թէլ միսմարը գըյէի ճէտիա իքի եիւզ, պէհէր գըյէի ճէտիսի օն պիր ղրուշ.

Զիլէ իբլիկի գըյէի ճէտիա տէօրթ եիւզ, պէհէր գըյէի ճէտիսի գըրգ ղրուշ.

Ալթը գաթը պէշ եիւզ եարտալը մագարա իբլիկի ատէտ պէն, պէհէր մագարաը իւչ պուչուգ ղրուշ.

Ըէվենտուգ պէզի արչունը ճէտիա պէշ եիւզ, պէհէր արչունը ճէտիսի 3 ղրուշ օն բարա.

Ճիզմէ չէրիսի արչունը ճէտիա օն պէն, պէհէր արչունը ճէտիսի պիր ղրուշ.

Բօթին չէրիսի արչունը ճէտիա պէն, պէհէր արչունը ճէտիսի օթուզ փարա.

Գունտուրա դարսօլը ատէտ պէշ եիւզ պէն, պէհէր պէն ատէտի տէօրթ պուչուգ ղրուշ.

Բօթին լասթիգի արչունը ճէտիա պէշ եիւզ, պէհէր արչունը ճէտիսի տօգուզ ղուրուշ.

Եէրլի իմալի կիւվէգ եիւն ղայթան արչունը ճէտիա իքի եիւզ պէն, պէհէր արչունը ճէտիսի օն իքի բարա.

Արապ սապօնը դըյէի ճէտիա պէն, պէհէր դըյէի ճէտիսի պէշ պուչուգ ղուրուշ.

Պիր սէնէտէ լիւզումը մկգասրը ալընմագ իւզրէ իւչ եարտըզը պուղը վէ տիւզ քէսպիպ սիմ դօրտօն ատէտ պիր, պէհէր ատէտի ալթմիշ ղուրուշ.

Նիգամիյէ անպարլարը իչիւն միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվզիի միւնագասայա գօնրլան պալատէ միւրաքաբամ օն տէօրթ գալէմ էչեա ֆիւեաթը միւրաքաբամէլերի իլէ թալիպլերի էօհտէսինէ պուլունուպ պէհէր կիւն միւնագասայարը իճրա օլունմագտա պուլունտրղանան ֆիւեաթարընան թէնզիլի իլէ իթա իթմէկի թալիպ օլանլարըն իչպու թարիխտէն իթիպարէն պիր հաֆթա նիհայէթինէ գատտար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տարիբէսինէ ումմէկիյէ տարիբէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

12 իլուլ 1889 — 810
Նո. 7 — 3—3

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԼԻՎԷՐՊՈՒԼ և ՄԱՆՉԷՍԹԷՐ—ՖՕՔՍ-ԲՈՒՆ ՇՕՖԷՆԱՒ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ֆրանսուա	4200	Ֆինիքս	3000
Յերա	4000	Օասիրիս	3000
Օսմանլի	4000	Դէրթիս	3000
Սէսսագրիս	3250	Թէրա	3000
Թիպս	3250	Լոգիաս	800
Մակսալա	3250	Օրինտա	800
Մարիսթիս	3250	Սէսսիլ	700

Բէրա շոգենաւը, Նաւապետ Ֆիլիբիդը, սեպտեմբեր 21|3 հոկտեմբեր Լիվերպուլէն աստ կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

276 — 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվերպուլ

Արտօնատէր Ա. ՅԱՄԱՏՅԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԼՐԱԳՐՈՒ

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

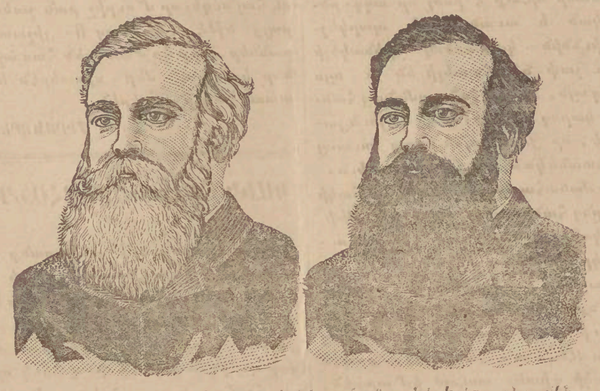

Նոր գիւտ մէկ այս տարերուն գոյնը փոխելու համար մէկ եւ կիսու ամսոյ ընթացքին, առանց ուրիշ ոչ է Նիւթի գործածութեան կամ լուացքի,

ՇԱԳԵՆԱԿԱՆԱԳՈՅՆԻ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵԻԻ

Այս նոր ներկը բազկացեալ է միայն արմատներու և թոտերու նիւթէ։ Սպիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյնի կամ թանձր սեւի։

Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկին ազդեցութեան տակ մազերուն վրայ անցուելն է նեմատոդնակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իր առաւելութիւնն է մազերուն ամենէն բնական երևոյթը տալ և ամենէն ուշադիր դիտողն ի դերև հաներ։ Կը կարենայ հերայ անկումը, գլուխը կը մաքրէ, թեփը կ'ահեռացնէ և նոր այծ կուտայ մազային մորթին։ Ուշադրութեամբ կարդալ,

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Աւուրը երեքցնել գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն դնել սկաւառակի մը մէջ, յետոյ բարակ պզտիկ սանտրով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած ըլլալով մը թեթև կերպով մազերուն վրայ անցուցնել զայն, այնպէս որ ամբողջ մազերուն թրջին։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչեւ որ հեղուկը չոքիանայ։ Բոլոր մազերը մէկ ջրլալով, ամենք մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամը բաւ է։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թուխ կ'ելլայ։ Անգամմը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն տարիներով պահելու համար կը բաւէ երեք չորս չաբաթն անգամ մը հեղուկէն գործածելը նոյն եղանակը գործածելու է մօրուքին և պեխերուն համար։ Պէտք չկայ գլուխը լուալ գործողութենէն առաջ կամ ետքը։ Բնականաբար վերջէն դէմքն և ձեռները լուալու է առ ի զգուշութիւն։

ԾԱՆ.- Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործողութենէ ետք, գլուխը լուալու է քիչ մը այբողով, ապա գլխուն քսելու է այդ ներկին մէջ թրջած սպանդ մը, և ուզուած ազդեցութիւնն յառաջ կուգայ անմիջապէս։

ԿՂԶԵՐԼԻՆ ԶՕՐՈՒՆԱՆԱԼ

Միակ կեդրոնատեղի ԼՐՈՒՈՆՆ ԳՈՐՈՒՆԱՆԱԼ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վ[illegible] Գ[illegible] Ղալաթիա-Ճէրի Թրամուէյից, թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։

77

ՆՈՐՎԵԿԻՈՑ ԳԱՐԵԶՈՒՐ

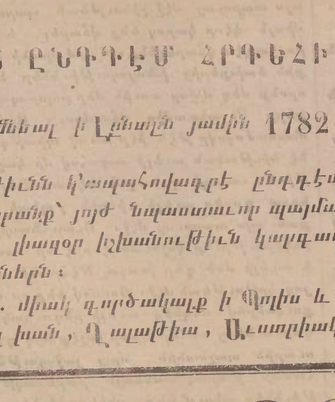

Ֆրիտիֆ Նանսէնի Բէյ Ալը Կ. Պոլսոյ կը լեռնցին և բոլոր երկրաց ամէնէն սքանչելագեղ յարմար ըմպելիքն է։ Այս գարեջուր չպարունակեր ոչ մէկ վնասակար թիթ և ամենէն հաշակաւոր քիմիագէտներէն կը նկատուի գերազանց ազնիւ ամենի գարեջուրներէն։

Զարմանալի և երկարատև գործածութիւն։ Ի գերազանց կոլոպոյ նիշանը, անորոշ բանոյ և չատ նպաստաւոր ազդեցութիւն կ'ունենայ տկարացած կազմուածքներուն վրայ։ Այս գարեջուր կը անձնարարուի նշանաւոր բժիշկներ,

Դիմել ի Կեդրոնատեղին և Գործակալին
ԷՅՄՈՒՆՏ ԳԱՐԻՒԱՆԱ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ
Հանրակոնցին քով, կայսրան Ղալաթիայի Թրամուէյից, թիւ 95 եւ 97, Ղալաթիա։

76

ՀԱՐՄԱՆԵԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐՔՈՒՆՔ,

ԳԵՂԵՑԿԱՅՈՒՆՈՎ, ՄԱՐՄՆՈՅ ԳՈՅՆԸ, ՄԻՆՉ ԾՐԱԳԻՐՔՈՒՆ, ՄԻՆՉ ԹԷՐՈՒ։

Ամենամեծ մը փորձը պիտի համոզէ ամէն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուրիշ ամէն Հեղանիւթերէ և բազմաթիւ փոխներէ։ Բաղին անգամ գործածելովն ալ որքանի մը վարկեանի գործ է, պիտի տեսնուի խիզի որ երեսը, վիզը, թեւերը և ձեռուընները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարինի փայլ։ Հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Սապոնի գրգռիչ յատկութիւնները կը հանգարտեցունէ։ Ընչետ կ'ընէ մորթի սեւութը, երեսի և ձեռքի ցաները, արևայրուքը, և ուրիշ ամէն բոլոտութիւն և գծաւորութիւն։ Եւ այս ամէն բանով անկարելի կ'ընէ մասնուիլ թէ արհեստով գեղեցկացուածէ։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Soutnampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Ամբողջաւորի սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։

Կը վաճառուի ամ. և Ն. Քանչիբ եղբարց Բրիտանական դեղարանը, 453 Մեծ փողոց Բերա, Իսմայիլ Փարաանա, Ղալաթիա, Եիւսէք Քալտրրըմ 95 և 97, Ֆիլիբէ[illegible] Ղբարց քով 77 Իսմիր խանը—, 31 Եէկի ճամի և 168 Մեծ փողոց Բերայի, և [illegible]ի քով Բերա Մեծ փողոց թիւ 428։

61

VÉRITABLE SOLUTION
D'ANTIPYRINE du Dr CLIN

Lauréat de la Faculté de Médecine de Paris. — Prix Montyon.

Le Meilleur Remède contre la Migraine.

La VÉRITABLE SOLUTION D'ANTIPYRINE DU Dr CLIN possède une action puissante pour calmer les douleurs dans les cas de : *Lumbagos, Torticolis, Névralgies, Sciatique, Menstruation difficile, Coliques violentes* et les *Accès de Goutte et de Rhumatismes.*

« L'Antipyrine peut être considérée scientifiquement comme le « médicament le plus puissant contre la douleur. »
(Académie des Sciences, Séance du 18 avril 1887.)

DOSE: Prendre chaque jour de 2 à 4 cuillerées de VÉRITABLE SOLUTION D'ANTIPYRINE DU Dr CLIN.

NOTA. — CAPSULES D'ANTIPYRINE DU Dr CLIN destinées aux personnes qui ne veulent pas prendre de Solution.

1243 MAISON CLIN & Cie, à PARIS, ET LES PHARMACIES.

Վ Ա Ճ Ա Ռ Ա Տ Ո Ւ Ն

ԴԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԳԻ

Ղալաթիա Պէօյուք Միպլէթ խան, միջազգային թղթատարատան վերի յարկը

Յոյն վաճառատան մէջ խիստ աժան գներով կը վաճառուին ամէն տեսակ ճերմակեղէններ, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս շրջազգեստներ, քօսկներ, օձաթի համար ճերմակեղէններ, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց մեծերն ալ լաւ տեսակ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ՛ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պրիւքսէլի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիայէն, Իտալիայէն և Եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Դուստրերէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին ե-թէ փոխարէնը փոխանակադրի կամ թղթատարական դրոշմով ղրկուի։

Զը հանդարտ ապրանքները եւս նշանուին և [illegible] եւս կը տրուի գնդելով փոխադրութեան ծախքը։

96

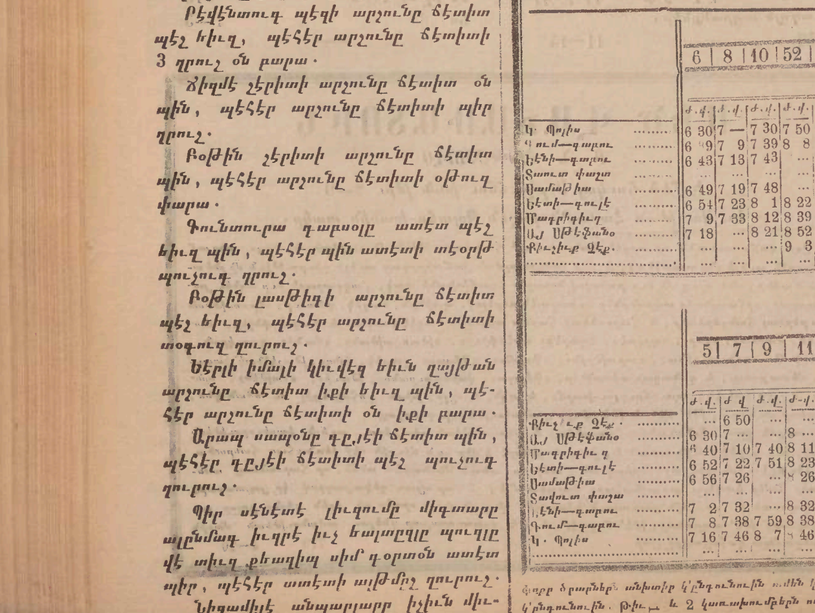

Գնդը ծրարներ անխտիր կ'ընդունուին ամէն կառախումբի մէջ, բայց մեծ ծրարը Պոլսէն Պարիզ կամ Աւելի հեռու կայսրանաց միջև բանող կառախմբոց մէջ միայն կ'ընդունուին. Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վագոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. վագոններ։

196